

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๑

ตามแนวทางหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๔

โรงเรียน ชุมชนบ้านสันจำปา
ตำบล แม่พริก อำเภอ แม่สรวย
จังหวัดเชียงราย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๒
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย
โรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา
พุทธศักราช ๒๕๖๑
(ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒)

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
(สำหรับเด็กอายุ ๓ – ๖ ปี)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๒
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๑ (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒) จัดทำขึ้นเพื่อให้โรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปาซึ่งจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น เพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย สำนึกความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศไทยในอนาคต อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๖๐

โรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๒ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา พุทธศักราช ๒๕๖๒ (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒) สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ฉบับนี้จะสามารถเป็นแนวทางในการนำไปจัดประสบการณ์การศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ
โรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา

สารบัญ

หน้า

คำนำ

ส่วนที่ ๑ ความนำ

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

วิสัยทัศน์

พันธกิจ

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

ส่วนที่ ๒ หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา พุทธศักราช ๒๕๖๑ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ ๒)

จุดหมาย

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

เป้าหมายของหลักสูตร

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์

โครงสร้างหลักสูตร

การจัดเวลาเรียน

สาระการเรียนรู้

- ประสบการณ์สำคัญ

- สาระที่ควรเรียนรู้

การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี

- ชั้นอนุบาล ๒ อายุ ๔ – ๕ ปี

- ชั้นอนุบาล ๓ อายุ ๕ – ๖ ปี

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

การประเมินพัฒนาการ

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ภาคผนวก

ประกาศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ประกาศโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา

เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา พุทธศักราช ๒๕๖๑
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ด้วย กระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่ง ที่ สพฐ.๑๒๒๓ / ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยที่ต้องพัฒนาเด็กตั้งแต่ แรกเกิด - ๖ ปี ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างรากฐานชีวิต ให้พัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ และโดยอาศัยอำนาจความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ กระทรวงศึกษาธิการจึงให้ใช้หลักสูตร พุทธศักราช ๒๕๖๐ แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ๒๕๔๖ เพื่อให้สถานศึกษาหรือสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด นำหลักสูตรไปใช้โดยให้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

โรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา จึงดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา พุทธศักราช ๒๕๖๑ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับเด็ก สภาพท้องถิ่น ความต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับสภาพแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อนำไปใช้จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ให้เด็กได้รับการพัฒนาให้บรรลุวิสัยทัศน์ เป้าหมายและมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด

อาศัยมติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา ในคราวประชุมครั้งที่ ๒ / ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๒ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เห็นชอบให้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา พุทธศักราช ๒๕๖๑ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

นายชูชาติ ชวคำเขตต์
ผู้อำนวยการโรงเรียน

ความนำ

สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมทั้งกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ((พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑) แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) นำไปสู่การกำหนดทักษะสำคัญสำหรับเด็กในศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีความสำคัญในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยได้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๑ เป็นหลักสูตรสถานศึกษา สถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

โรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา พุทธศักราช ๒๕๖๑ มุ่งพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคนโดยเน้นการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการพัฒนาเด็กอายุตั้งแต่ ๓ - ๖ ปี อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ผ่านการเล่น การช่วยเหลือตนเอง มีทักษะในการดำรงชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

วิสัยทัศน์การศึกษาปฐมวัย

ภายในปี ๒๕๖๖ โรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา มุ่งพัฒนาเด็กอายุ ๓ - ๖ ปี ให้ได้รับการพัฒนาครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน ใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมที่หลากหลาย อย่างมีคุณภาพ ภายใต้การบริหารจัดการควบคู่หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีส่วนร่วมของชุมชนทุกภาคส่วน

ภารกิจหรือพันธกิจ โรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา

- พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้ง ๔ ด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ
- พัฒนาครูและบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นที่มีจุดหมายอย่างต่อเนื่อง
- ส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม สื่อเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- ปลูกฝังค่านิยม ๑๒ ประการ ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ดำเนินการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย
- จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองของเด็ก
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เป้าหมาย โรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา

๑. เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาเป็นองค์รวมอย่างสมดุลและมีความสุข
๒. ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ผ่านการเล่นโดยใช้กระบวนการวางแผน การปฏิบัติและการทบทวน
๓. มีสภาพแวดล้อม สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างพอเพียง
๔. นักเรียนลงมือปฏิบัติตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย
๕. ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

๑. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
๒. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
๓. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัยและการพักผ่อนเพียงพอ
๔. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
๕. สร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา พุทธศักราช ๒๕๖๑ พัฒนาขึ้นบนแนวคิดหลักสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยถือว่าการเล่นของเด็กเป็นหัวใจสำคัญ ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของสมอง ผ่านสื่อที่ต้องเอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพและพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ทั้งนี้หลักสูตรฉบับนี้มีแนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

๑. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิต พัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะมีลำดับขั้นตอนลักษณะเดียวกัน แต่อัตราและระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่างๆ อาจแตกต่างกันได้ขั้นตอนแรกๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไป พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา แต่ละส่วนส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน เมื่อด้านหนึ่งก้าวหน้าอีกด้านหนึ่งจะก้าวหน้าตามด้วยในทำนองเดียวกันถ้าด้านหนึ่งด้านใดผิดปกติก็必将ทำให้ด้านอื่นๆ ผิดปกติตามด้วย แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการด้านร่างกาย อธิบายว่าการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กมีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน สำหรับทฤษฎีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคมอธิบายว่าการอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็กเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความรักและความอบอุ่นเป็นพื้นฐานของความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่ได้รับความรักและความอบอุ่นจะมีความไว้วางใจในผู้อื่น เห็นคุณค่าของตนเอง จะมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตยและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญาอธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ รวมทั้งค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับ

๒. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเล่นอย่างมีจุดหมายเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กันด้วยจากการเล่นของเด็กจะมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ผ่อนคลายอารมณ์ และแสดงออกถึงตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อม และช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้น เด็กควรมีโอกาสเล่น ปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สิ่งแวดล้อมรอบตัว และเลือกกิจกรรมการเล่นด้วยตนเอง

๓. แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานของสมอง สมองเป็นอวัยวะที่สำคัญที่สุดในร่างกายของคนเรา เพราะการที่มนุษย์เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้นั้นต้องอาศัยสมองและระบบประสาทเป็นพื้นฐานการรับรู้ รับความรู้สึกจากประสาทสัมผัสทั้งห้า การเชื่อมโยงต่อกันของเซลล์สมองส่วนมากเกิดขึ้นก่อนอายุ ๕ ปี และปฏิสัมพันธ์แรกเริ่มระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ มีผลโดยตรงต่อการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อ โดยในช่วง ๓ ปีแรกของชีวิตสมองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมาก มีการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อขึ้นมามากมาย มีการสร้างไขมันหรือมันสมองหุ้มล้อมรอบเส้นใยสมองด้วย พอเด็กอายุ ๓ ปี สมองจะมีขนาดประมาณ ๘๐% ของสมองผู้ใหญ่ มีเซลล์สมองนับหมื่นล้านเซลล์ เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อเหล่านี้ยังได้รับการกระตุ้นมากเท่าใด การเชื่อมต่อกันระหว่างเซลล์สมองยิ่งมีมากขึ้นและความสามารถในการคิดยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ถ้าหากเด็กขาดการกระตุ้นหรือส่งเสริมจากสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อที่สร้างขึ้นมากก็จะหายไป เด็กที่ได้รับความเครียดอยู่ตลอดเวลาจะทำให้ขาดความสามารถที่จะเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ส่วนต่างๆ ของสมองเจริญเติบโตและเริ่มมีความสามารถในการทำหน้าที่ในช่วงเวลาต่างกัน จึงอธิบายได้ว่าการเรียนรู้ทักษะบางอย่างจะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดเฉพาะในช่วงเวลาหนึ่งที่เรียกว่า “หน้าต่างของโอกาสการเรียนรู้” ซึ่งเป็นช่วงที่พอ

แม่ ผู้เลี้ยงดู และครูสามารถช่วยให้เด็กเรียนรู้และพัฒนาสิ่งนั้นๆ ได้ดีที่สุด เมื่อพ้นช่วงนี้ไปแล้ว โอกาสนั้นจะฝึกยากหรือเด็กอาจจะทำไม่ได้เลย เช่น การเชื่อมโยงวงจรประสาทของการมองเห็นและรับรู้ภาพจะต้องได้รับการกระตุ้นทำงานตั้งแต่ ๓ หรือ ๔ เดือนแรกของชีวิตจึงจะมีพัฒนาการตามปกติ ช่วงเวลาของการเรียนภาษา คือ อายุ ๓ – ๕ ปีแรกของชีวิต เด็กจะพูดได้ชัด คล่อง และถูกต้อง โดยการพัฒนาจากการพูดเป็นคำๆ มาพูดเป็นประโยคและเล่าเรื่องได้ เป็นต้น

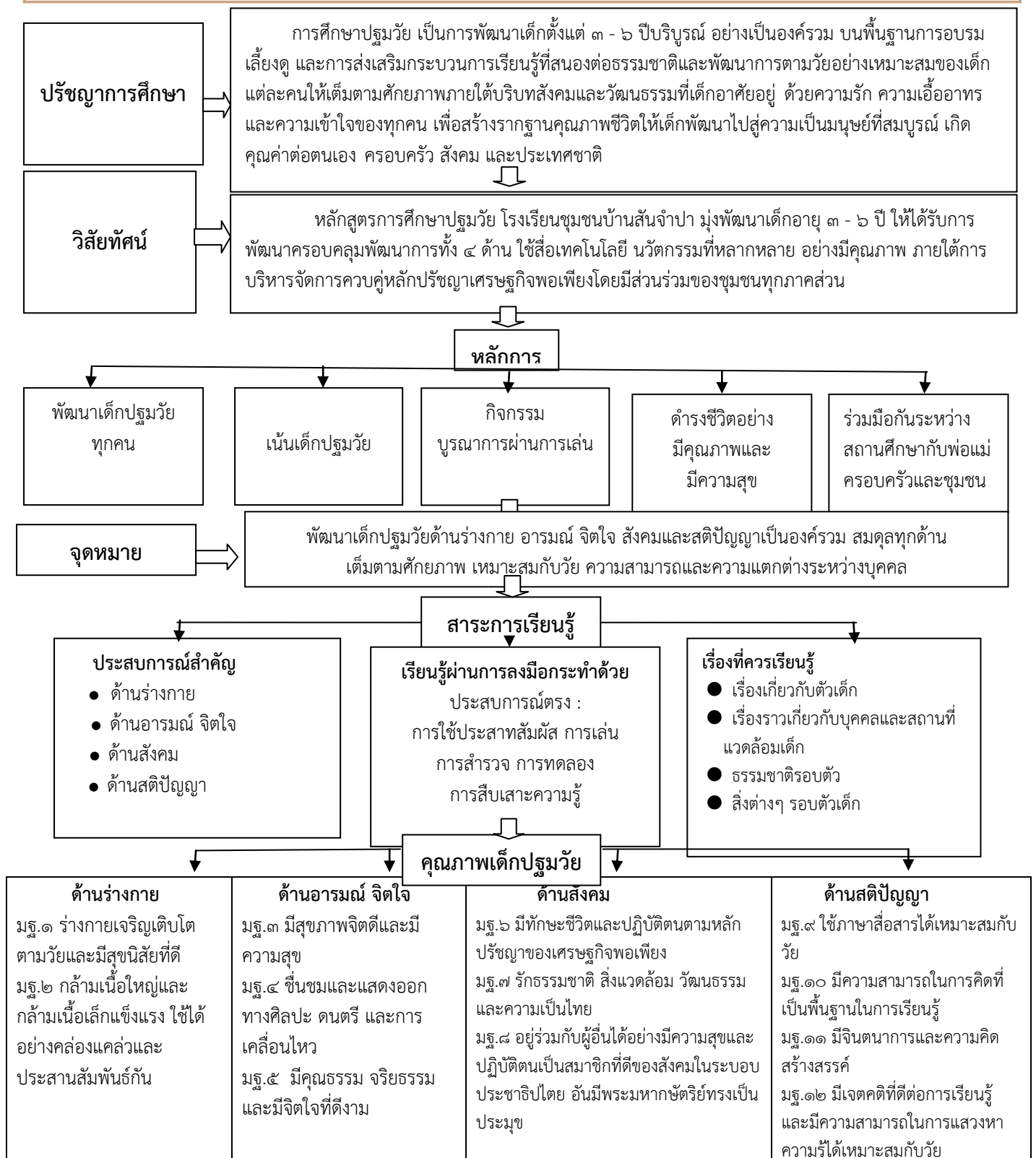
๔. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจและเรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เฟลิดเฟลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง การใช้สื่อการเรียนรู้ต้องปลอดภัยต่อตัวเด็กและเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ และความต้องการของเด็กที่หลากหลาย สื่อประกอบการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท ๒ มิติ และ/หรือ ๓ มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเพื่อพัฒนาเด็ก ในด้านต่าง ๆ ให้ครบทุกด้าน ทั้งนี้ สื่อต้องเอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อสำหรับเด็กปฐมวัยต้องเริ่มต้องเริ่มต้นจากสื่อของจริง ของจำลอง ภาพถ่าย ภาพโครงร่างและสัญลักษณ์ ตามลำดับ

๕. แนวคิดเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม เด็กเมื่อเกิดมาจะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งไม่เพียงแต่จะได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติแบบดั้งเดิมตามประเพณี มรดก และความรู้ของบรรพบุรุษ แต่ยังได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ ค่านิยมและความเชื่อของบุคคลในครอบครัว และชุมชนของแต่ละที่ด้วย บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็กทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป ครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็ก มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ครูควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนา เกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่นมีความสุข เป็นการเตรียมเด็กไปสู่สังคมในอนาคตกับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น ที่มีความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อและวัฒนธรรม เช่น ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเรื่องศาสนา ประเทศพม่า ลาว กัมพูชา ก็จะคล้ายคลึงกับคนไทยในการทำบุญตักบาตร การสวดมนต์ไหว้พระ การให้ความเคารพพระสงฆ์ การทำบุญเลี้ยงพระ การเวียนเทียนเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีเข้าพรรษา สำหรับประเทศมาเลเซีย บรูไน อินโดนีเซีย ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามจึงมีวัฒนธรรมหลายศาสนา โดนนับถือลัทธิธรรมเนียมตามแบบจีนเป็นหลัก เป็นต้น

เอกลักษณ์ ของโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา คือ โรงเรียนดีใกล้บ้าน

อัตลักษณ์ ของโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา คือ มีวินัย ร่าเริงแจ่มใส

ภาพรวมหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปาพุทธศักราช ๒๕๖๑ สำหรับเด็กอายุ ๔ - ๖ ปี

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา พุทธศักราช ๒๕๖๑
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๖ ปี

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา พุทธศักราช ๒๕๖๑ สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๖ ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

จุดหมาย

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา พุทธศักราช ๒๕๖๑ มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดีสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงามมีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขมีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน ๑๒ มาตรฐาน ประกอบด้วย

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิด บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ และประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา พุทธศักราช ๒๕๖๑ กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน ๑๒ มาตรฐาน ๒๙ ตัวบ่งชี้ แต่ละตัวบ่งชี้กำหนดสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งถือเป็นพฤติกรรมหรือความสามารถที่คาดหวังให้เด็กเกิดในแต่ละระดับอายุ ถือเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการตรวจสอบคุณภาพเด็กและครูต้องนำสภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละอายุไปใช้ในการกำหนดสาระการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ กิจกรรมและใช้เป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการประเมินพัฒนาการเด็ก

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ตามพัฒนาการแต่ละด้านของเด็กที่จบการศึกษาระดับปฐมวัยในแต่ละช่วงอายุ มีดังนี้

ตารางการวิเคราะห์ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์

พัฒนาการและ มาตรฐานคุณลักษณะ	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
		อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
ด้านร่างกาย มาตรฐานที่ ๑ ร่างกาย เจริญเติบโตตามวัยและ มีสุขนิสัยที่ดี	๑.๑ มีน้ำหนักและ ส่วนสูง ตามเกณฑ์	๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
	๑.๒ มีสุขภาพ อนามัย สุขนิสัยที่ดี	๑.๒.๑ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาด ด้วยตนเอง	๑.๒.๑ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำ สะอาดได้ด้วยตนเอง
		๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมด้วยตนเอง
		๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา	๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา
		๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา	๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา
	๑.๓ รักษาความ ปลอดภัยของ ตนเองและผู้อื่น	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย
มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อ ใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก แข็งแรง ใช้ได้ อย่างคล่องแคล่วและ ประสานสัมพันธ์กัน	๒.๑ เคลื่อนไหว ร่างกายอย่าง คล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์ และทรงตัวได้	๒.๑.๑ เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกาง แขน	๒.๑.๑ เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน
		๒.๑.๒ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้โดยไม่เสียการทรงตัว	๒.๑.๒ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสีย การทรงตัว
		๒.๑.๓ วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้	๒.๑.๓ วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้ อย่างคล่องแคล่ว
		๒.๑.๔ รับลูกบอลโดยใช้มือทั้ง ๒ ข้าง	๒.๑.๔ รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้
พัฒนาการและ มาตรฐานคุณลักษณะ	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
		อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี

	๒.๒ ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์ กัน	๒.๒.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงได้	๒.๒.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้
		๒.๒.๒ เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน	๒.๒.๒ เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน
		๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๐.๕ ซม. ได้	๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๐.๒๕ ซม. ได้
ด้านอารมณ์-จิตใจ มาตรฐานที่ ๓ มี สุขภาพจิตดีและ มีความสุข	๓.๑ แสดงออก ทางอารมณ์ได้ อย่างเหมาะสม	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้ตามสถานการณ์	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์ อย่างเหมาะสม
		๓.๒.๑ กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมบาง สถานการณ์	๓.๒.๑ กล้าพูดกล้าแสดงออก อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์
		๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถ ของตนเอง	๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเอง และผู้อื่น
มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชม และแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการ เคลื่อนไหว	๔.๑ สนใจ มี ความสุขและ แสดงออก ผ่านงานศิลปะ ดนตรีและการ เคลื่อนไหว	๔.๑.๑ สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	๔.๑.๑ สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ
		๔.๑.๒ สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี
		๔.๑.๓ สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบ เพลง จังหวะ และดนตรี
มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดี งาม	๕.๑ ซื่อสัตย์สุจริต	๕.๑.๑ ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่น เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๑.๑ ขออนุญาตหรือ รอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง
	๕.๒ มีความ เมตตา กรุณา มี น้ำใจและ	๕.๒.๑ แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง	๕.๒.๑ แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง
พัฒนาการและ มาตรฐานคุณลักษณะ	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
		อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
	ช่วยเหลือแบ่งปัน	๕.๒.๑ ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๒.๑ ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง

	๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์
	๕.๔ มีความรับผิดชอบ	๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง
มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๖.๑ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	๖.๑.๑ แต่งตัวด้วยตนเอง	๖.๑.๑ แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว
		๖.๑.๒ รับประทานอาหารด้วยตนเอง	๖.๑.๒ รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี
		๖.๑.๓ ใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	๖.๑.๓ ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
	๖.๒ มีวินัยในตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของเล่น ของใช้เข้าที่ด้วยตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของเล่น ของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง
		๖.๒.๒ เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง	๖.๒.๒ เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง
	๖.๓ ประหยัดและพอเพียง	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง
มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย	๗.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๗.๑.๑ มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๗.๑.๑ มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
		๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่	๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่
	๗.๒ มีมารยาท	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ด้วยตนเอง	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ
พัฒนาการและมาตรฐานคุณลักษณะ	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
		อายุ ๔ – ๕ ปี	อายุ ๕ – ๖ ปี
	ตามวัฒนธรรม	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง

	ไทย และ รักความเป็นไทย	๗.๒.๓ หยุดยีนเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญ พระบารมี	๗.๒.๓ หยุดยีนเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระ บารมี
ด้านสังคม มาตรฐานที่ ๘ อยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุขและปฏิบัติตน เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข	๘.๑ ยอมรับความ เหมือนและความ แตกต่างระหว่าง บุคคล	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก ที่แตกต่างไปจากตน
	๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ ที่ดีกับผู้อื่นของ สังคม	๘.๒.๑ เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	๘.๒.๑ เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย
		๘.๒.๒ ยืมหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วย ตนเอง	๘.๒.๒ ยืมหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับ สถานการณ์
		๘.๓.๑ มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อ มี ผู้ชี้แนะ	๘.๓.๑ มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วย ตนเอง
		๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและ ผู้ตามได้ด้วยตนเอง	๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับ สถานการณ์
		๘.๓.๓ ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ ความรุนแรงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๓ ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความ รุนแรงด้วยตนเอง
พัฒนาการและ มาตรฐานคุณลักษณะ	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
		อายุ ๔ – ๕ ปี	อายุ ๕ – ๖ ปี
ด้านสติปัญญา มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษา สื่อสารได้เหมาะสมกับ วัย	๙.๑ สนทนา ได้ตอบและเล่า เรื่องให้ผู้อื่นสนใจ	๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับ เรื่องที่ฟัง	๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับ เรื่องที่ฟัง
		๙.๑.๒ เล่าเรื่องเป็นประโยค	๙.๑.๒ เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้

		อย่างต่อเนื่อง	
	๙.๒ อ่าน เขียน ภาพและสัญลักษณ์ได้	๙.๒.๑ อ่านภาพสัญลักษณ์ คำพร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด ๙.๒.๒ เขียนคล้ายตัวอักษร	๙.๒.๑ อ่านภาพสัญลักษณ์ คำด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ ๙.๒.๒ เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง
มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้	๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด	๑๐.๑.๑ บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	๑๐.๑.๑ บอกลักษณะและส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
		๑๐.๑.๒ จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบเพียงลักษณะเดียว	๑๐.๑.๒ จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ ๒ ลักษณะขึ้นไป
		๑๐.๑.๓ จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆ โดยใช้อย่างน้อย ๑ ลักษณะเป็นเกณฑ์	๑๐.๑.๓ จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆ โดยใช้ตั้งแต่ ๒ ขึ้นไปลักษณะเป็นเกณฑ์
		๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๔ ลำดับ	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ
พัฒนาการและมาตรฐานคุณลักษณะ	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
		อายุ ๔ – ๕ ปี	อายุ ๕ – ๖ ปี
	๑๐.๒ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	๑๐.๒.๑ ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑๐.๒.๑ อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง
		๑๐.๒.๒ คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นหรือมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูล	๑๐.๒.๒ คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นหรือมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
	๑๐.๓ มี	๑๐.๓.๑ ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น	๑๐.๓.๑ ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและยอมรับผลที่เกิดขึ้น
		๑๐.๓.๒ ระบุปัญหา และแก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	๑๐.๓.๒ ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา

	ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ		
มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๑๑.๑ ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
	๑๑.๒ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายหรือแปลกใหม่	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่

พัฒนาการและมาตรฐานคุณลักษณะ	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
		อายุ ๔ – ๕ ปี	อายุ ๕ – ๖ ปี
มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย	๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	๑๒.๑.๑ สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือที่พบเห็น	๑๒.๑.๑ สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเอง เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
		๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ
	๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	๑๒.๒.๑ ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการของตนเอง	๑๒.๒.๑ ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง
		๑๒.๒.๒ ใช้ประโยคคำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการค้นหาคำตอบ	๑๒.๒.๒ ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

ตารางการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ			
	พัฒนาการด้านร่างกาย	พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ	พัฒนาการด้านสังคม	พัฒนาการด้านสติปัญญา
๑. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้ชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่างๆ วิถีระว่าง รักษาร่างกายให้สะอาด และมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานที่มีประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเอง รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเอง และครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเอง และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่น	๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ (๑) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (๒) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (๓) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ (๔) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ (๕) การเล่นเครื่องเล่นอย่างอิสระ ๑.๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก (๑) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก (๒) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (๓) การปั้น (๔) การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยเศษวัสดุ (๕) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ	๑.๒.๑ สุนทรียภาพ ดนตรี (๑) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี (๒) การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๔) การเล่นบทบาทสมมติ (๕) การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ (๖) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม ๑.๒.๒ การเล่น (๑) การเล่นอิสระ (๒) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ (๓) การเล่นตามมุมประสบการณ์ (๔) การเล่นนอกห้องเรียน ๑.๒.๓ คุณธรรม จริยธรรม (๑) การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ	๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (๑) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน (๒) การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๑.๓.๒ การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๑) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน (๒) การใช้วัสดุสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า (๓) การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ (๔) การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้ (๕) การเลี้ยงสัตว์	๑.๔.๑ การใช้ภาษา (๑) การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม (๒) การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ (๓) การฟังเพลงคำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ (๔) การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และความต้องการ (๕) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง (๖) การพูดอธิบายเกี่ยวกับวังของเหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ (๗) การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่างๆ (๘) การร้อจหะที่เหมาะสมในการพูด (๙) การพูดเรียงลำดับเพื่อใช้ในการสื่อสาร

สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ			
	พัฒนาการด้านร่างกาย	พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ	พัฒนาการด้านสังคม	พัฒนาการด้านสติปัญญา
การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม ๒. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่น และความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ	๑.๑.๓ การรักษาสภาพ (๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน ๑.๑.๔ การรักษาความปลอดภัย (๑) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน (๒) การฟังนิทาน เรื่องราวเหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย (๓) การเล่นอย่างปลอดภัย (๔) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย (๕) การเล่นบทบาทสมมติ เหตุการณ์ต่างๆ ๑.๑.๕ การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง (๑) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ (๒) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง	(๒) การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม (๓) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม ๑.๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์ (๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น (๒) การเล่นบทบาทสมมติ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๔) การร้องเพลง (๕) การทำงานศิลปะ ๑.๒.๕ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ (๑) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามความสามารถของตนเอง	(๖) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน ๑.๓.๓ การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย (๑) การเล่นบทบาทสมมติ การปฏิบัติตนในความเป็นไทย (๒) การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย (๓) การประกอบอาหารไทย (๔) การศึกษานอกสถานที่ (๕) การละเล่นพื้นบ้านของไทย ๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกของสังคม (๑) การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน (๒) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน	(๑๐) การอ่านหนังสือภาพ นิทานหลากหลายประเภท/รูปแบบ (๑๑) การอ่านอย่างอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ (๑๒) การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง (๑๓) การสังเกตทิศทางการอ่าน ตัวอักษร คำ และข้อความ (๑๔) การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง (๑๕) การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย (๑๖) การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่ (๑๗) การคาดเดาคำ วลี หรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำๆกันจากนิทาน เพลง คำคล้องจอง (๑๘) การเล่นเกมทางภาษา

สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ			
	พัฒนาการด้านร่างกาย	พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ	พัฒนาการด้านสังคม	พัฒนาการด้านสติปัญญา
๓. ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการ รู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและ พลังงานในชีวิตประจำวันที่แวดล้อม เด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการรักษาธรรมชาติสมบัติ ๔. สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ ภาษาเพื่อสื่อความหมายใน ชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การ เปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่ง ต่างๆ	๕. การตระหนักรู้เกี่ยวกับ ร่างกายตนเอง (๑) การเคลื่อนไหวเพื่อควบคุม ตนเองไปในทิศทาง ระดับ และ พื้นที่ (๒) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง	๑.๒.๖ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (๑) การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่น มีความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้า หรือเสียใจและการช่วยเหลือ พลอบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ	(๓) การให้ความร่วมมือในการ ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ (๔) การดูแลห้องเรียนร่วมกัน (๕) การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ ๑.๓.๕ การเล่นและทำงานแบบ ร่วมมือร่วมใจ (๑) การร่วมสนทนาและ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น (๒) การเล่นและทำงานร่วมกับ ผู้อื่น (๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ ๑.๓.๖ การแก้ปัญหา ความขัดแย้ง (๑) การมีส่วนร่วมในการเลือก วิธีการแก้ปัญหา (๒) การมีส่วนร่วม ในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ๑.๓.๗ การยอมรับในความ เหมือนและความแตกต่าง ระหว่างบุคคล (๑) การเล่นหรือทำกิจกรรม ร่วมกับกลุ่มเพื่อน	(๑๙) การเห็นแบบอย่างของการเขียน ที่ถูกต้อง (๒๐) การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ (๒๑) การเขียนคำที่มีความหมายกับ ตัวเด็ก/คำคุ้นเคย (๒๒) การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อ สื่อความหมายด้วยตนเอง อย่างอิสระ ๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิด เชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา (๑) การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัส อย่างเหมาะสม (๒) การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่ จากมุมมองที่ต่างกัน (๓) การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ

สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ			
	พัฒนาการด้านร่างกาย	พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ	พัฒนาการด้านสังคม	พัฒนาการด้านสติปัญญา
รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของ เครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและ การสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ใน ชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม				(๔) การเล่นกับสื่อต่างๆ ที่เป็น ทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย (๕) การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการ จำแนกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะและ รูปร่าง รูปทรง (๖) การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน (๗) การทำซ้ำ การต่อเติม และ การสร้างแบบรูป (๘) การนับและแสดงจำนวน ของสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน (๙) การเปรียบเทียบและเรียงลำดับ จำนวนของสิ่งต่างๆ (๑๐) การรวมและการแยกสิ่งต่างๆ (๑๑) การบอกและแสดงอันดับที่ของ สิ่งต่างๆ (๑๒) การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆ โดยใช้ เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วย มาตรฐาน

สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ			
	พัฒนาการด้านร่างกาย	พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ	พัฒนาการด้านสังคม	พัฒนาการด้านสติปัญญา
				(๑๓) การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับสิ่งต่างๆ ตาม ลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร (๑๔) การบอกและเรียงลำดับ กิจกรรมหรือเหตุการณ์ตาม ช่วงเวลา (๑๕) การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์ กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน (๑๖) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุ และผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือ การกระทำ (๑๗) การคาดเดาหรือการ คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น อย่างมีเหตุผล (๑๘) การมีส่วนร่วมในการลง ความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล (๑๙) การตัดสินใจและมีส่วนร่วม ในกระบวนการแก้ปัญหา

สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ			
	พัฒนาการด้านร่างกาย	พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ	พัฒนาการด้านสังคม	พัฒนาการด้านสติปัญญา
				๑.๔.๓ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ (๑) การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน (๒) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ (๓) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่าง รูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย ๑.๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ (๑) การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว (๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ (๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ (๔) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา พุทธศักราช ๒๕๖๑ ได้กำหนดโครงสร้าง เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฏิบัติ จึงกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ดังนี้

ช่วงอายุ	อายุ ๔ – ๖ ปี	
สาระการเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	๑. ด้านร่างกาย ๒. ด้านอารมณ์ จิตใจ ๓. ด้านสังคม ๔. ด้านสติปัญญา	๑. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ๒. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ๓. ธรรมชาติรอบตัว ๔. สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก
ระยะเวลาเรียน	๓ ปี หรือ (ขึ้นอยู่กับอายุเด็กที่เริ่มเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและรับการศึกษา)	

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา พุทธศักราช ๒๕๖๑ กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ๔ – ๖ ปีการศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษา เวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา จะจัด ๒ ภาคเรียนต่อ ๑ ปีการศึกษา หรือไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วันต่อ ๑ ปีการศึกษา ในแต่ละวันจะใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนด สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญ เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนนำไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ (กล้ามเนื้อแขน – ขา – ลำตัว) กล้ามเนื้อเล็ก (กล้ามเนื้อมือ – นิ้วมือ) และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท (กล้ามเนื้อมือ – ประสาทตา) ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขภาพอนามัย สุขนิสัยและการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านร่างกาย)	ตัวอย่างประสบการณ์และกิจกรรม
๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่	
(๑) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่	ตบมือ ผงกศีรษะ เคลื่อนไหวไหล่ เอว มือและแขน มือและนิ้วมือ เคาะเท้า เท้าและปลายเท้าอยู่กับที่
(๒) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่	คลาน คืบ เดิน วิ่ง กระโดด สไลด์ ควบม้า ก้าวกระโดด เคลื่อนที่ไปข้างหน้า ข้างหลัง ข้างซ้าย ข้างขวา หมุนตัว
(๓) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์	เคลื่อนไหวร่างกายพร้อมเชือก ผ้าแพร ริบบิ้น วัสดุอื่นๆ ที่เหมาะสมตาม จินตนาการ เพลงบรรเลง คำบรรยายของผู้สอน
(๔) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสาน สัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ใน การขว้าง การจับ การโยน การเตะ	เล่นเกมกลางแจ้ง เช่น ลิงชิงบอล ขว้างลูกบอล ถูทราย โดยโยนลูกบอล หรือวัสดุอื่นลงตะกร้า ตะบอล
(๕) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ	เล่นอิสระ เล่นเครื่องเล่นสนาม เล่นปีนป่าย โหน มุด ลอดเครื่องเล่น ปั่นจักรยานสามล้อ
๑.๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก	
(๑) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการ สร้างสรรค์สิ่งต่างๆ จากแท่งไม้ บล็อก	ต่อเลโก้ นีโอตึกหมุด กระดานตะปู บล็อกไม้หรือพลาสติก
(๒) การเขียนภาพและการเล่นกับสี	เขียนภาพด้วยสีเทียน สีไม้ สีจากวัสดุธรรมชาติ เล่นกับสีน้ำ เช่น เป่าสี ทับสี พับสี หยดสี ละเลงสี กลิ้งสี
(๓) การปั้น	ปั้นดินเหนียว ดินน้ำมัน ปั้นแป้งโดว์
(๔) การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วยเศษวัสดุ	สร้างชิ้นงานจากวัสดุธรรมชาติหรือวัสดุที่เหลือใช้
(๕) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ	ใช้กรรไกรปลายมนตัดกระดาษหรือตัดไปไม้ ร้อยดอกไม้และวัสดุต่างๆ ฉีก ตัด ปะกระดาษหรือวัสดุธรรมชาติ
๑.๑.๓ การรักษาสภาพอนามัยที่สัดส่วนตน	
(๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในชีวิตประจำวัน	ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร ทำความสะอาดหลังจากเข้าห้องน้ำ ห้องส้วม รับประทานอาหารกลางวันครบห้าหมู่ นอนกลางวัน ออกกำลังกาย ดูแล รักษาความสะอาดของใช้ส่วนตัว
๑.๑.๔ การรักษาความปลอดภัย	
(๑) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในชีวิตประจำวัน	เล่นเครื่องเล่นที่ถูกต้อง ล้างมือทุกครั้งเมื่อสิ้นสุดการเล่น ระวังรักษาและดูแล ตนเองขณะเจ็บป่วย เช่น ปิดปากไอในขณะเป็นหวัด ไม่ขยี้ตาขณะตาแดง
(๒) การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษา ความปลอดภัย	ฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความ ปลอดภัย เช่น การข้ามถนน การรับของจากคนแปลกหน้า ของมีคม สัตว์มี พิษ และอันตรายจากสารพิษ
(๓) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่าง ปลอดภัย	เครื่องเล่นสนามตามข้อตกลงอย่างถูกต้อง เช่น ปีนป่าย โหน ลอด มุด คลาน ด้วยความระมัดระวัง รอคอยไม่แย่งกันในการเล่น

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านร่างกาย)	ตัวอย่างประสบการณ์และกิจกรรม
(๔) การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ	เล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น การข้ามถนน การซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ การคาดเข็มขัดนิรภัย และการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น ไฟไหม้ แผ่นดินไหว พายุ ฯลฯ และสรุปผลที่เกิดจากการเล่นบทบาทสมมติ
๑.๑.๕ การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง	
(๑) การเคลื่อนไหวเพื่อควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่	เคลื่อนไหวร่างกายไปในทิศทางต่างๆ เช่น ซ้าย ขวา หน้า หลังทั้งบริเวณที่กำหนดในระดับสูง กลางและต่ำ มีการเคลื่อนไหวที่หลากหลาย เช่น มุด ลอด คลาน กลิ้ง กระโดด
(๒) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง	การเดิน วิ่ง กระโดดหลบหลีกหรือข้ามสิ่งกีดขวางต่างๆ เช่น ล้อรถยนต์ ถังน้ำมัน ที่กันจราจร ห่วงฮูลาฮูป สิ่งของ บล็อกไม้

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตนเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านอารมณ์ จิตใจ)	ตัวอย่างประสบการณ์และกิจกรรม
๑.๒.๑ สุนทรียภาพ ดนตรี	
(๑) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี	ทำท่าทางเคลื่อนไหวร่างกายในลักษณะต่างๆ เช่น โยกตัว สายสะโพก ตบมือ ย่ำเท้า ตามจังหวะและเสียงเพลง เช่น เพลงบรรเลง เพลงตามสมัยนิยม เพลงตามหน่วยประสบการณ์ เพลงที่สนใจ เพลงประจำโรงเรียน และเพลงพื้นบ้าน
(๒) การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ	เล่นเครื่องดนตรีประเภทต่างๆ หรือวัสดุอื่นๆ ประกอบจังหวะ เช่น เคาะ เขย่า ดี
(๓) การเล่นบทบาทสมมติ	เล่นและแสดงบทบาทสมมติเป็นตัวละครตามหน่วยประสบการณ์หรือนิทาน
(๔) การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ	ทำกิจกรรมศิลปะ เช่น วาดภาพระบายสี ปั้น ร้อย ฉีก ตัดตัดปะ พับ เล่นกับสีน้ำ ประดิษฐ์เศษวัสดุ
(๕) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม	สร้างงานศิลปะตามความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ เช่น วาดภาพระบายสี ปั้น ร้อย ฉีกตัดปะ พับ เล่นกับสีน้ำ ประดิษฐ์เศษวัสดุ การทำสวนถาด และแสดงความคิดเห็นต่อผลงานศิลปะ

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านอารมณ์ จิตใจ)	ตัวอย่างประสบการณ์และกิจกรรม
๑.๒.๒ การเล่น	
(๑) การเล่นอิสระ	เล่นอิสระ การเล่นที่ใช้จินตนาการ เล่นสมมติ การเล่นของเล่นในห้องเรียน บริเวณสนามกลางแจ้ง
(๒) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่	เล่นเสรี เล่นอิสระ ในมุมเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ เล่นร่วมกับเพื่อน เล่นแบบร่วมมือและเล่นแบบสร้างสรรค์
(๓) การเล่นตามมุมประสบการณ์/มุมเล่นต่างๆ	เล่นตามมุมเล่นในห้องเรียน เล่นสมมติ
(๔) การเล่นนอกห้องเรียน	เล่นกลางแจ้ง เช่น เล่นเครื่องเล่นสนามรูปแบบต่างๆ เล่นน้ำ เล่นทราย การละเล่นพื้นบ้าน
๑.๒.๓ คุณธรรม จริยธรรม	
(๑) การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ	ทำกิจกรรมทางศาสนาที่วัด มัสยิด โบสถ์ ปฏิบัติตนตามคำสอนของศาสนาที่นับถือ
(๒) การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม	ฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ความเมตตา กรุณา มีน้ำใจช่วยเหลือแบ่งปัน ความเห็นอกเห็นใจ ความรับผิดชอบ ประหยัดพอเพียง และความมีวินัย
(๓) การร่วมสนทนา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม	ร่วมสนทนาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าว เรื่องราว เหตุการณ์ นิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมตามบริบทของชุมชนหรือกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ
๑.๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์	
(๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น	บอกเล่า ทำท่าทางที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ปรับเปลี่ยนความคิดเห็นหรือการกระทำเมื่อมีสถานการณ์ที่เป็นปัญหา พูดแสดงความรู้สึกหลังการทำกิจกรรมศิลปะ แสดงสีหน้า ท่าทาง บทบาทตามตัวละคร
(๒) การเล่นบทบาทสมมติ	เล่นและแสดงบทบาทสมมติเป็นตัวละครตามหน่วยประสบการณ์หรือนิทาน

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านอารมณ์ จิตใจ)	ตัวอย่างประสบการณ์และกิจกรรม
(๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี	แสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเสียงเพลง เสียงดนตรีหรือจังหวะซ้ำเร็ว
(๔) การร้องเพลง	ร้องเพลงประกอบหน่วยการจัดประสบการณ์ หรือเพลงที่สนใจอย่างสนุกสนาน
(๕) การทำงานศิลปะ	ทำกิจกรรมศิลปะ เช่น วาดภาพระบายสี ปั้น ร้อย ฉีกตัดปะ พับ เล่นกับสีน้ำ ประดิษฐ์เศษวัสดุ
ประสบการณ์สำคัญ (ด้านอารมณ์ จิตใจ)	ตัวอย่างประสบการณ์และกิจกรรม
๑.๒.๕ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ	
(๑) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง	เล่น/ทำงานอย่างอิสระตามความถนัด ความสนใจและความสามารถของตนเอง เช่น กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมการเคลื่อนไหว กิจกรรมในกิจวัตรประจำวัน (โดยเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เลือกทำกิจกรรมเอง บอกได้ว่าตนเองเป็นอย่างไร ทำอะไรได้บ้าง บอกความเหมือน ความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น และบอกความคิดของตนเองได้ว่า “อยากเป็นอะไรเมื่อหนูโตขึ้น”
๑.๒.๖ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	
(๑) การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และการช่วยเหลือปกป้องเมื่อคนอื่นได้รับบาดเจ็บ	แสดงความยินดีกับเพื่อนเมื่อเพื่อนมีความสุข เช่น วันเกิด และแสดงความเห็นใจเพื่อนหรือผู้อื่น เช่น ช่วยเหลือ ปกป้องเมื่อเพื่อนร้องไห้หรือบาดเจ็บ

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ ดังนี้

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านสังคม)	ตัวอย่างประสบการณ์และกิจกรรม
๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	
(๑) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน	ทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง เช่น แต่งตัว ล้างมือ รับประทานอาหาร เข้าห้องส้วม
(๒) การปฏิบัติตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	นำวัสดุเหลือใช้มาสร้างชิ้นงาน ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียง เช่น ยาสีฟัน น้ำ วัสดุทำงานศิลปะ
๑.๓.๒ การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
(๑) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน	รับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เช่น ดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียน รดน้ำต้นไม้ เก็บขยะ นำวัสดุท้องถิ่น วัสดุเหลือใช้มาสร้างชิ้นงาน ใช้น้ำ สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัด คุ่มค่า เช่น ดินสอสี กระดาษสี
(๒) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า	นำวัสดุเหลือใช้มาสร้างชิ้นงาน ใช้สิ่งของอย่างประหยัด เช่น ดินสอสี กระดาษสี
(๓) การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช่แล้ว มาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่	ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ จากวัสดุเหลือใช้ เช่น ขวดน้ำพลาสติก กล้อง เศษผ้า แกนกระดาษ กระดาษสี ไม้ไอศกรีม

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านสังคม)	ตัวอย่างประสบการณ์และกิจกรรม
(๔) การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้	ปลูกต้นไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ผักสวนครัว ดูแลรดน้ำพรวนดิน เช่น เพาะถั่วงอก ปลูกผักบุ้ง ต้นหอม
(๕) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน	สนทนาเกี่ยวกับเหตุการณ์ ผลกระทบที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ฝนตก น้ำท่วม ฝนแล้ง ลมพายุ
๑.๓.๓ การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย	
(๑) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย	เล่นบทบาทสมมติเกี่ยวกับ การไหว้ การทักทายและการปฏิบัติตนในวันสำคัญของไทย และวันสำคัญของท้องถิ่น
(๒) การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย	ทำกิจกรรมในวันสำคัญ และประเพณีในท้องถิ่นของตน
(๓) การประกอบอาหารไทย	ทำอาหารง่ายๆ ตามหน่วยการจัดประสบการณ์อาหารในท้องถิ่นหรืออาหารประจำภาคของตนเอง
(๔) การศึกษานอกสถานที่	วางแผน สำรวจ ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ สัมภาษณ์บุคคลต่างๆ บันทึกข้อมูล และนำเสนอข้อมูล
(๕) การละเล่นพื้นบ้านของไทย	การละเล่นไทย เช่น มอญซ่อนผ้า งูกินหาง รีรีข้าวสาร โพงพาง
๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วมและบทบาทสมาชิกของสังคม	
(๑) การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน	มีส่วนร่วมในการกำหนดและจัดทำข้อตกลงของห้องเรียน
(๒) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน	ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนที่ร่วมกันกำหนด เช่น การเก็บของเล่นของใช้เข้าที่ การเข้าแถวรับของ
(๓) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ	เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจทั้งรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่
(๔) การดูแลห้องเรียนร่วมกัน	ดูแลความสะอาดเรียบร้อยของห้องเรียน เช่น จัดของเล่นของใช้เข้าที่ เทขยะ รดน้ำต้นไม้
(๕) การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ	ปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลองตามความเหมาะสมและบริบทของแต่ละสถานศึกษา
๑.๓.๕ การเล่นและทำงาน แบบร่วมมือร่วมใจ	
(๑) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	สนทนาแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ในนิทาน เรื่องราว และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
(๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น	เล่นและทำงานร่วมกันเป็นคู่ กลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่
(๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ	ทำงานศิลปะร่วมกันเป็นกลุ่มอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน เช่น ปั้นดินน้ำมัน วาดภาพ ตัดฉีกปะ งานประดิษฐ์

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านสังคม)	ตัวอย่างประสบการณ์และกิจกรรม
๑.๓.๖ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง	
(๑) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา	ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและนำเสนอความคิด และตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ
(๒) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง	มีส่วนร่วมในการเสนอความคิด ตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างสันติวิธีในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้ง

๑.๓.๗ การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	
(๑) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน	เล่นหรือทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเพื่อน เช่น กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมการเล่นตามมุม กิจกรรมเล่นน้ำ เล่นทรายและยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนที่ต่างไปจากตน

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้ เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคล และสื่อต่างๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล การคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว และมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ต่อไป ดังนี้

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านสติปัญญา)	ตัวอย่างประสบการณ์และกิจกรรม
๑.๔.๑ การใช้ภาษา	
(๑) การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม	ฟังเสียงต่างๆ รอบตัวและบอกเสียงที่ได้ยิน เช่น เสียงหายใจ ลมพัด นกร้อง รถยนต์ คนเดิน สัตว์ร้อง
(๒) การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ	ฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ เช่น การเล่นเกม การเคลื่อนไหวตามคำบรรยาย รวมทั้งข้อตกลงในห้องเรียน
(๓) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ	ฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองง่ายๆ หรือเรื่องราวต่างๆ
(๔) การแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ	พูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ความต้องการในสิ่งต่างๆ ใช้คำถาม ใคร อะไร ทำไม อย่างไร ในสิ่งที่ต้องการทราบ
(๕) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง	พูดเล่าข่าว เล่าประสบการณ์ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง หรือเหตุการณ์ประจำวัน เช่น ครอบครัวของฉัน
(๖) การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ	พูดบอกลักษณะสิ่งของที่สังเกต เล่าข่าว เล่าประสบการณ์ เช่น กิจกรรมที่ทำในวันหยุด กิจกรรมที่ทำในวันหยุด กิจกรรมที่ได้ทำด้วยตนเอง หรือทำร่วมกับเพื่อนและครู หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับหรือตามช่วงเวลา
(๗) การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่างๆ	เล่าสิ่งที่กำลังเล่น กำลังทำ พูดให้กำลังใจ ปลอบใจ คำแนะนำเพื่อนในการเล่นและการทำงาน อธิบายวิธีเล่นให้เพื่อนฟัง
ประสบการณ์สำคัญ (ด้านสติปัญญา)	
(๘) การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด	ตอบคำถามและมีมารยาทในการพูด เช่น ยกมือก่อนพูด ไม่พูดแทรกในขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด
(๙) การพูดเรียงลำดับเพื่อใช้ในการสื่อสาร	เรียงคำพูดในสิ่งที่คิดเพื่ออธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจ เช่น พูดเล่าเรื่องจากภาพ หรือเหตุการณ์ที่พบเห็น
(๑๐) การอ่านหนังสือภาพ นิทานหลากหลายประเภท/รูปแบบ	อ่านภาพ นิทาน อ่านป้ายและสัญลักษณ์ที่เด็กสนใจ อ่านนิทานให้เพื่อนฟัง
(๑๑) การอ่านอย่างอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ	อ่านนิทานหรือหนังสือภาพที่สนใจอย่างอิสระตามลำพังในมุมหนังสือ อ่านร่วมกัน โดยครูแนะนำส่วนต่างๆ ของหนังสือตั้งแต่ปกหน้าจนถึงปกหลังแล้วเป็นผู้นำการอ่านโดยชี้คำในหนังสือจากซ้ายไปขวา เด็กชี้และอ่านตามครูพร้อมกัน อ่านชี้แนะโดยครูเป็นผู้นำการอ่านกับเด็ก

	กลุ่มย่อย ๓-๕ คน
(๑๒) การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง	ดูตัวอย่างครูชี้คำและกวาดสายตาจากการอ่านหนังสือนิทาน ป้ายบัตรข้อความ แถบประโยค หรือแผนภูมิเพลง
(๑๓) การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ	ดูตัวอย่างการกวาดสายตาอ่านตัวอักษร คำ และข้อความจากซ้ายไปขวา บนมาล่าง
(๑๔) การอ่านและชี้ข้อความโดยกวาดสายตาตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง	ดูตัวอย่างการกวาดสายตาและชี้คำอ่านข้อความหนังสือนิทาน แผนภูมิเพลงจากซ้ายไปขวา บรรทัดบนลงบรรทัดล่าง
(๑๕) การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย	ชี้หรือบอกตัวอักษรบางตัวที่คุ้นเคยในชื่อตนเอง นิทาน เพลง คำคล้องจอง ป้ายข้อความ สังเกตบัตรชื่อ นามสกุลตัวเองกับเพื่อนว่ามีอักษรตัวไหนเหมือนกัน
(๑๖) การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำ ผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่	มองและชี้ตัวอักษรในคำ ข้อความ ประโยค นิทาน แผนภูมิเพลง ปริศนาคำทาย หรือประโยคที่ครูเขียน สังเกตทิศทางการเขียนพยัญชนะหรือคำที่คุ้นเคยของครู ขุดดินน้ำมันเป็นตัวพยัญชนะที่คุ้นเคย เช่น พยัญชนะต้นชื่อของตนเอง
(๑๗) การคาดเดา วลี หรือประโยคที่มีโครงสร้างซ้ำๆ กัน จากนิทาน เพลง คำคล้องจอง	เล่นเดาคำบางคำที่คุ้นเคยในหนังสือนิทาน เพลง คำคล้องจอง เล่นเดาตัวพยัญชนะที่หายไปจากคำที่คุ้นเคย เล่นเปลี่ยนคำบางคำในประโยคที่มีโครงสร้างซ้ำๆ บันทึกคำพูด
(๑๘) การเล่นเกมทางภาษา	เล่นเกมทางภาษาต่างๆ เช่น หาภาพกับสัญลักษณ์ จับคู่คำกับภาพ หาตัวอักษรหรือคำบางคำจากนิทานต่อเติมตัวอักษรลงในบัตรคำ ปิงโกภาษา ลอตโตพยัญชนะกับคำ วาดภาพและแต่งเรื่องราวที่มีโครงเรื่องเดียวกับนิทาน

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านสติปัญญา)	ตัวอย่างประสบการณ์และกิจกรรม
๑๙. การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง	สังเกตตัวอย่างการเขียนของครูในโอกาสต่างๆ เช่น เขียนข้อตกลงชั้นเรียน เขียนประกาศวันสำคัญ เขียนวันที่ เดือน ปี เขียนคำบรรยายได้ผลงานศิลปะของเด็ก เขียนบันทึกคำพูดของเด็ก สังเกตตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ เช่น ป้ายชื่อครู ป้ายชื่อตนเอง ปฏิทินในชีวิตประจำวัน
๒๐. การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ	เขียนร่วมกับครู เลียนแบบการเขียนของครู ร่วมกับครูลอกตัวอักษรหรือสัญลักษณ์จากบัตรคำลงในสมุดนิทานที่ร่วมกันแต่งกับเพื่อน ร่วมกับครูวาดภาพและเขียนคำอธิบายภาพ เขียนบัตรอวยพรวันเกิดให้เพื่อน
๒๑. การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเอง/คำคุ้นเคย	เขียนชื่อตนเอง เขียนคำที่คุ้นเคย เขียนสัญลักษณ์จากการอ่านนิทาน เรื่องราว เนื้อเพลง ป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ ร่วมกัน เขียนคำแต่งป้ายนิเทศ เขียนชื่อติดชั้นวางของส่วนตัว
๒๒. การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ	เขียนคำง่ายๆ ประกอบภาพตามความสนใจ เขียนชื่อตนเอง เขียนบัตรอวยพรโอกาสต่างๆ เขียนภาพนิทานอย่างอิสระตามความสนใจหรือความต้องการของเด็กไม่ใช้กำหนดโดยครู การคิดสะกดคำและ

	เขียนนิสระของเด็กจึงมีการเขียนแบบลองผิดลองถูกของเด็กเองซึ่งครู ต้องไม่ตำหนิ/ลงโทษเมื่อเด็กเขียนผิด
๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจ และแก้ปัญหา	
(๑) การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัส อย่างเหมาะสม	- ใช้ประสาทสัมผัสในการสังเกตและบอกลักษณะหรือส่วนประกอบ ของสิ่งต่างๆ เช่น ร่างกายของตนเอง สัตว์ พืช สิ่งของเครื่องใช้ ดิน น้ำ ท้องฟ้า บริเวณต่างๆ - สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ เช่น การเปลี่ยนแปลง ของร่างกายมนุษย์ สัตว์ พืชเมื่อเจริญเติบโต การเปลี่ยนแปลงของลม ฟ้า อากาศ การเปลี่ยนแปลงของวัตถุและสิ่งของเครื่องใช้ - สังเกตและบอกความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ เช่น การนำสิ่งต่างๆ มาใช้ ประโยชน์ ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำบางอย่างกับผลที่เกิดขึ้น เช่น ถ้ารับประทานอาหารแล้วไม่แปรงฟันฟันจะผุ ถ้าใส่น้ำตาลลงไป ในน้ำแล้วน้ำตาลจะละลาย ถ้าปล่อยสิ่งของจากที่สูงแล้วสิ่งของจะตก ลงมา
(๒) การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จาก มุมมองที่ต่างกัน	สังเกตสิ่งของ หรือสำรวจสถานที่ต่างๆ หรือ เล่นปั้น clay เครื่องเล่น สนาม ลอดอุโมงค์ และบอกหรือวาดภาพเกี่ยวกับลักษณะ พื้นที่ ระยะ ตำแหน่งของสิ่งของ สถานที่ หรือเครื่องเล่นจากมุมมองต่างๆ

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านสติปัญญา)	ตัวอย่างประสบการณ์และกิจกรรม
(๓) การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และ ระยะทางของสิ่งต่างๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ	- สำรวจสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในบริเวณหนึ่ง เช่น สิ่งของที่อยู่บนโต๊ะ สิ่งของ ที่อยู่ในห้องและบอกหรือวาดภาพแสดงตำแหน่ง ทิศทางหรือ ระยะทางของสิ่งนั้นๆ - สำรวจสถานที่ต่างๆ ถ่ายภาพ วาดภาพ หรือเขียนแผนผังสถานที่ นั้นๆแล้วนำรูปภาพมาอธิบายตำแหน่ง ทิศทาง หรือระยะทางของ สถานที่ - เล่นเกมเกี่ยวกับมิติสัมพันธ์ เช่น วางสิ่งของในตำแหน่งที่กำหนด บอกชื่อสิ่งของที่อยู่ในตำแหน่งที่กำหนด บอกตำแหน่ง ทิศทางหรือ ระยะทางของสิ่งของที่กำหนด ใช้ร่างกายเคลื่อนไหวไปยังตำแหน่งหรือ ไปตามทิศทางที่กำหนด
(๔) การเล่นกับสื่อต่างๆ ที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก ทรงกรวย	- เล่นสำรวจ จำแนกและบอกลักษณะสิ่งของรอบตัวที่มีลักษณะ เหมือนหรือคล้ายทรงกลม ทรงกระบอก ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก และ กรวย - เล่นสำรวจบอกสิ่งของรอบตัวที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายภาพ วงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม และวงรี - ปั้นดินน้ำมันเป็นทรงกลม ทรงกระบอก ทรงสี่เหลี่ยม กรวย และตัด ตามแนวนอน แนวตั้ง แนวเฉียง นำส่วนหน้าตัดไปพิมพ์ภาพ - วาดภาพ พับ ตัด ต่อเติมภาพ จากรูปวงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม วงรี

(๕) การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนก สิ่งต่างๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง	คัดแยก จำแนก จัดกลุ่มสิ่งต่างๆ ตามลักษณะ รูปร่าง รูปทรง หรือตามเกณฑ์ต่างๆ ที่กำหนด เช่น สัตว์ ผลไม้ ใบไม้ ดอกไม้ ดิน หิน ของเล่น สิ่งของเครื่องใช้รอบตัว
(๖) การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน	- เล่นต่อหรือประกอบชิ้นส่วนของของเล่นชิ้นเล็กให้เป็นชิ้นใหญ่ที่สมบูรณ์ตามเงื่อนไขที่กำหนดหรือตามจินตนาการ เช่น จิ๊กซอว์ไม้หมุด จิ๊กซอว์รูปภาพ ภาพตัดต่อ ตัวต่อ บล็อก และแยกชิ้นส่วนของเล่นเก็บเข้าที่ - ประดิษฐ์ชิ้นงานจากวัสดุต่างๆ ที่เป็นชิ้นเล็กให้เป็นชิ้นใหญ่ เช่น ร้อยลูกปัด ร้อยดอกไม้ ร้อยวัสดุต่างๆ สร้างภาพจากวัสดุจากธรรมชาติ หรือเศษวัสดุรอบตัว
(๗) การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้าง แบบรูป	- สำรวจหาแบบรูปจากสิ่งต่างๆ เช่น ลวดลายบนเสื้อผ้าหรือสิ่งของเครื่องใช้ ลวดลายของกระเบื้องปูพื้นหรือผนังห้องในโรงเรียน ลวดลายขนาด รูปร่าง รูปทรง และแบบรูปจากทำทาง เสี่ยง - วางแบบรูปให้เหมือนต้นแบบ หรือต่อเติมจากที่กำหนด หรือสร้างแบบรูปใหม่ขึ้นเอง โดยการเล่นเกมิ์ใช้ของจริง เช่น วางบล็อก ไม้

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านสติปัญญา)	ตัวอย่างประสบการณ์และกิจกรรม
	ไอศกรีม ใบไม้ เปลือกหอย ฝาขวด หรือวัสดุอื่นๆ ให้เป็นแบบรูป และโดยการสร้างชิ้นงานหรือวิธีการภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด เช่น ร้อยลูกปัด ร้อยดอกไม้ ทำโมบาย ทำทำทาง สร้างเสี่ยง
๑.๔.๓ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	
(๑) การรับรู้และแสดงความคิด ความรู้สึกผ่าน สื่อ วัสดุ ของเล่นและชิ้นงาน	- บอกหรือเล่าเรื่องถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกที่ได้จากการต่อบล็อก หรือประดิษฐ์สิ่งของต่างๆ ทำกิจกรรมศิลปะในลักษณะต่างๆ บอกหรือเล่าเรื่องถ่ายทอดความคิดความรู้สึกจากชิ้นงาน
(๒) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ทำทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ	เล่าเรื่องต่อกันคนละประโยคอย่างสัมพันธ์กัน วาดภาพและเล่าเรื่องต่อเนื่อง และปริศนาคำทาย แสดงทำทางเคลื่อนไหวอย่างอิสระ ประกอบการเล่นิทาน การเล่าเรื่อง การร้องเพลง รวมทั้งเพลง บรรเลง เคลื่อนไหวประกอบสื่อหรือวัสดุอื่นที่เหมาะสม ต่อบล็อกเป็นรูปต่างๆ ประดิษฐ์สิ่งของต่างๆ อย่างอิสระที่แสดงถึงความแปลกใหม่
(๓) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่าง รูปทรง จากวัสดุที่หลากหลาย	ระบายสีสร้างภาพ ตัดฉีกปะ ประดิษฐ์ หรือปั้นโดยใช้รูปร่าง รูปทรงต่างๆ จากวัสดุที่แตกต่างกัน ทั้งวัสดุท้องถิ่น วัสดุธรรมชาติ และวัสดุเหลือใช้
๑.๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้	
(๑) การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้ รอบตัว	สำรวจ สังเกตและบันทึกสิ่งต่างๆ ที่พบทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เช่น สำรวจสิ่งของเครื่องใช้ในห้อง สำรวจของเล่นในมุมประสบการณ์ สำรวจหนังสือในมุมหนังสือ สำรวจเครื่องเล่นสนาม สำรวจขนมและอาหารที่ขายในโรงเรียน สำรวจสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตในโรงเรียน สำรวจยานพาหนะ ไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่างๆ เช่น สวนสัตว์ สวนสาธารณะ ตลาด พิพิธภัณฑ์ และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ

(๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ	- ตั้งคำถามจากนิทานที่ฟังหรือที่สนใจ เช่น ชอบตัวละครใดมากที่สุด ฉาก ลำดับเหตุการณ์ ปัญหาและวิธีแก้ไข
(๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ	ระบุหรือเลือกคำถามที่สามารถหาคำตอบได้ ร่วมกับครูและเพื่อนในการวางแผนและลงมือสำรวจตรวจสอบ เก็บรวบรวม และบันทึกข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ ลงความเห็นจากข้อมูลเพื่ออธิบายสิ่งที่พบ และนำเสนอสื่อสารสิ่งที่พบเพื่อตอบคำถามที่ตั้งเอาไว้
(๔) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย	- รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ เช่น สังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัสหรือใช้เครื่องมืออย่างง่าย เช่น แว่นขยาย เครื่องชั่งสองแขนอย่างง่าย อุปกรณ์ในการวัดความยาวหรือตวง สำนวน จำแนก เปรียบเทียบ ทำการทดลองอย่างง่าย ๆ สืบค้นข้อมูล สอบถามผู้รู้ และบันทึกข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ

ประสบการณ์สำคัญ (ด้านสติปัญญา)	ตัวอย่างประสบการณ์และกิจกรรม
	เช่น วาดภาพ ทำสัญลักษณ์ ถ่ายภาพ นำตัวอย่างของจริงมาติดลงในกระดาษ
	- นำเสนอข้อมูลด้วยรูปแบบต่างๆ เช่น พูดบอกเล่าหรืออธิบายประกอบ ภาพวาดหรือภาพถ่ายที่บันทึกไว้ แสดงบทบาทสมมติ เช่น บทบาทสมมติ แสดงท่าทางเลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์ที่ไปสังเกตพบ ทำแบบจำลอง เช่น แบบจำลองของสัตว์หรือพืชที่สังเกตพบ ร่วมกับครูและเพื่อนในการทำแผนผัง ผังความคิด แผนภูมิอย่างง่าย เช่น แผนภูมิรูปภาพแสดงชนิดและจำนวนของยานพาหนะที่สำรวจได้ในบริเวณโรงเรียน

๒. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสาระการเรียนรู้นั้นๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้**ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา** ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการและความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา รู้จักอวัยวะต่าง ๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาดปลอดภัยและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ การรักษาความปลอดภัยของตนเอง รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรม จริยธรรม

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิด และมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและ

ความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและพลังงานในชีวิตประจำวัน ที่แวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุขสมบัติ

๒.๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน อย่างประหยัด ปลอดภัย และรักษาสิ่งแวดล้อม

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ๓ – ๖ ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการผ่านการ เล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชา โดยมีหลักการจัดประสบการณ์ แนวทางการจัดประสบการณ์ และการจัดกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

๑. หลักการจัดประสบการณ์

๑.๑ การจัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้หลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่าง สมดุลและต่อเนื่อง

๑.๒ เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบท ของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

๑.๓ จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาของเด็ก

๑.๔ จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัด ประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

๑.๕ ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๒. แนวการจัดประสบการณ์

๒.๑ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ และการทำงานของสมองที่เหมาะสม กับ อายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๒.๒ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่าน ประสบการณ์สัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

๒.๓ จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

๒.๔ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดย ผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

๒.๕ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

๒.๖ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถี ชีวิตของเด็ก สอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

๒.๗ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตามแนวทางหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และการมีวินัย ให้เป็นส่วนหนึ่งของการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๒.๘ จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดย ไม่ได้คาดการณ์ไว้

๒.๙ จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

๒.๑๐ จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ

๓. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ ๔-๖ ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบเป็นการช่วยให้ผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่า แต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร ทั้งนี้การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวัน มีหลักการจัดกิจกรรมประจำวันและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

๓.๑ หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

๓.๑.๑ กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวันแต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย ๔ - ๕ ขวบ มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ ๑๒ - ๑๕ นาที

วัย ๕ - ๖ ขวบ มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ ๑๕ - ๒๐ นาที

๓.๑.๒ กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที

๓.๑.๓ กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ ๔๐ - ๖๐ นาที

๓.๑.๔ กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังกายมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

๓.๒ ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน สามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง ความยืดหยุ่น การทรงตัว การยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่างๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

๓.๒.๒ การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ - นิ้วมือ การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาได้อย่างคล่องแคล่ว โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมการศึกษา ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน และใช้วัสดุ อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

๓.๒.๓ การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ โดยจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรก

คุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๔ การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกา ข้อตกลงของส่วนร่วม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

๓.๒.๕ การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา คิดรวบยอด และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ สืบเสาะหาความรู้ สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษานอกสถานที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่

๓.๒.๖ การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคลากรแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

๓.๒.๗ การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ โดยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำ เล่นทราย และเล่นก่อสร้าง

๓.๓ รูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดตารางกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ในแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมทุกด้าน โรงเรียนจึงได้กำหนดสัดส่วนเวลาในการพัฒนาเด็กแต่ละวัน ดังนี้

การพัฒนา	๔ - ๕ ปี ชั่วโมง : วัน(ประมาณ)	๕ - ๖ ปี ชั่วโมง : วัน(ประมาณ)
๑. กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ	๒๐ นาที	๒๐ นาที
๒. กิจกรรมสร้างสรรค์	๔๐ นาที	๔๐ นาที
๓. กิจกรรมเสรี	๒๐ นาที	๒๐ นาที
๔. การจัดประสบการณ์	๒๐ นาที	๒๐ นาที
๕. กิจกรรมกลางแจ้ง	๓๐ นาที	๓๐ นาที
๖. เกมการศึกษา	๒๐ นาที	๒๐ นาที

ตารางกิจกรรมประจำวัน

ตารางกิจกรรมประจำวัน
๐๗.๓๐ – ๐๘.๐๐ น. รับเด็กเป็นรายบุคคล, ตรวจสุขภาพ
08.00 – 08.30 น. เคารพธงชาติ สวดมนต์ กิจกรรมหน้าเสาธง
๐๘.๓๐ – ๐๙.๐๐ น. ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
09.00 – 09.20 น. สนทนาข่าวและเหตุการณ์
09.20 – 09.40 น. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
09.40 – 10.40 น. กิจกรรมสร้างสรรค์, กิจกรรมเสรี
10.40 – 11.00 น. กิจกรรมเสริมประสบการณ์
11.00 – 11.30 น. กิจกรรมกลางแจ้ง
11.30 – 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน, แปร่งฟัน
12.20 – 14.10 น. กิจกรรมผ่อนคลาย (นอนพักผ่อน)
14.10 – 14.30 น. เก็บที่นอน ล้างหน้า
14.30 – 15.00 น. เกมการศึกษา
15.15 – 16.00 น. เตรียมตัวกลับบ้าน

หมายเหตุ ตารางการจัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

๔. การจัดการเรียนรวม จัดให้เด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะซึ่งมีความต้องการพิเศษเรียนรวมในชั้นเรียนปกติต้องประกอบด้วย การเตรียมการอย่างระมัดระวังทั้งการเตรียมตัวผู้สอน ตัวเด็กที่จะเข้าเรียนร่วมกับเพื่อน ๆ เด็กปกติในชั้นเรียน ผู้ปกครองเด็กพิเศษและผู้ปกครองเด็กปกติ ตลอดจนบุคลากรในสถานศึกษาและในชุมชน ผู้บริหารจะต้องดูแลให้การเรียนรวมเป็นเรื่องของชุมชนไม่ใช่เฉพาะผู้สอนเรียนรวมและเด็กที่มีความต้องการพิเศษเท่านั้น การจัดการศึกษาเรียนรวมที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบและระมัดระวังจะช่วยให้ การจัดการศึกษาเป็นประโยชน์แก่ทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กอื่นๆ ผู้สอน ผู้ปกครองบุคคลต่างๆ ในสถานศึกษาและในชุมชน

แนวทางการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน

๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

การเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง ซึ่งจังหวะและดนตรีที่ใช้ประกอบได้แก่ เสียงตบมือ เสียงเพลง เสียงเคาะไม้ เคาะเหล็ก รำมะนา กลอง ฯลฯ มาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ เด็กวัยนี้ร่างกายกำลังอยู่ในระหว่างพัฒนาการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายยังไม่ผสมผสานหรือประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์

จุดประสงค์

๑. พัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์ในขณะเคลื่อนไหว
๒. ให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียดทั้งร่างกายและจิตใจ
๓. ฝึกให้เกิดทักษะในการฟังดนตรี หรือจังหวะต่าง ๆ
๔. พัฒนาภาษา ฝึกฟังคำสั่ง ข้อตกลงและปฏิบัติตามได้
๕. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจำและเสริมสร้างประสบการณ์
๖. พัฒนาด้านสังคม การปรับตัวและความร่วมมือในกลุ่ม

๗. ส่งเสริมการกล้าแสดงออก ความเชื่อมั่นในตนเองและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

๘. ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

การเคลื่อนไหวของเด็กมีลักษณะต่างๆ ดังนี้

๑. ช้า ได้แก่ การคืบ คลาน

๒. เร็ว ได้แก่ การวิ่ง

๓. นุ่มนวล ได้แก่ การไหว้ การบิน

๔. ชิ่งชิ่ง ได้แก่ การกระต๊อบเท้าตัง ๆ ตีกลองตัง ๆ

๕. ร่างเร็งมีความสุข ได้แก่ การตบมือ หัวเราะ

๖. เศร้าโศกเสียใจ ได้แก่ สีหน้า ท่าทาง ฯลฯ

ทิศทางการเคลื่อนไหว

๑. เคลื่อนไหวไปข้างหน้าและข้างหลัง

๒. เคลื่อนไหวไปข้างซ้ายและข้างขวา

๓. เคลื่อนตัวขึ้นและลง

๔. เคลื่อนไหวรอบทิศ

รูปแบบการเคลื่อนไหว

๑. การเคลื่อนไหวพื้นฐาน ได้แก่ การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก มี ๒ ประเภท

๑.๑ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ได้แก่ ตบมือ ผงกศีรษะ ขยิบตา ชันเข่า เคาะเท้า เคลื่อนไหวมือและแขน มือและนิ้วมือ เท้าและปลายเท้า

๑.๒ การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ได้แก่ คลาน คืบ เดิน วิ่ง กระโดด ควมบ้า ก้าวกระโดด

๒. การเลียนแบบ มี ๔ ประเภท

๒.๑ เลียนแบบท่าทางสัตว์

๒.๒ เลียนแบบท่าทางคน

๒.๓ เลียนแบบเครื่องยนต์กลไกและเครื่องเล่น

๒.๔ เลียนแบบปรากฏการณ์ธรรมชาติ

๓. การเคลื่อนไหวตามบทเพลง ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือท่าทางประกอบเพลง เช่น เพลงไก่ เพลงข้ามถนน ฯลฯ

๔. การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลง ได้แก่ การทำท่าทางกายบริหารตามจังหวะและทำนองเพลง หรือ คำคล้องจอง

๕. การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ การเคลื่อนไหวที่ให้เกิดคิดสร้างสรรค์ท่าทางขึ้นเอง อาจขึ้นนำด้วยการป้อนคำถาม เคลื่อนไหวโดยใช้อุปกรณ์ประกอบ เช่น ห่วงหอย แถบผ้า ริบบิ้น ถุงทราย ฯลฯ

๖. การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยาย เรื่องราว ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือ แสดงท่าทางตามจินตนาการจากเรื่องราวหรือคำบรรยายที่ผู้สอนเล่า

๗. การปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลง ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือท่าทางจากความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเอง แล้วให้เพื่อนปฏิบัติตามกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรเริ่มกิจกรรมจากการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระและมีวิธีที่ไม่ยุ่งยากมากนัก เช่น ให้เด็กได้กระจายอยู่ภายในห้องหรือบริเวณที่ฝึกและให้เคลื่อนไหวไปตามธรรมชาติของเด็ก

๒. ควรให้เด็กได้แสดงออกด้วยตนเองอย่างอิสระและเป็นไปตามความนึกคิดของเด็กเอง ผู้สอนไม่ควรชี้แนะ

๓. ควรเปิดโอกาสให้เด็กคิดหาวิธีเคลื่อนไหวทั้งที่ต้องเคลื่อนที่และ ไม่ต้องเคลื่อนที่ เป็นรายบุคคล เป็นคู่ เป็นกลุ่ม ตามลำดับและกลุ่มไม่ควรเกิน ๕ – ๖ คน

๔. ควรใช้สิ่งของที่อยู่กับตัวเด็ก เศษวัสดุต่าง ๆ เช่น เศษผ้า กระดาษ หนังสือพิมพ์ ท่อนไม้ เข้ามาช่วยในการเคลื่อนไหวและให้จังหวะ

๕. ควรกำหนดจังหวะสัญญาณนัดหมายในการเคลื่อนไหวต่าง ๆ หรือเปลี่ยนท่าหรือหยุดให้เด็กทราบเมื่อทำกิจกรรมทุกครั้ง

๖. ควรสร้างบรรยากาศอย่างอิสระ ช่วยให้เด็กรู้สึกอบอุ่น เพลิดเพลินและรู้สึกสบายและสนุกสนาน

๗. ควรจัดให้มีเกมการเล่นบ้างนาน ๆ ครั้ง เพื่อช่วยให้เด็กสนใจมากขึ้น

๘. กรณีเด็กไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรม ผู้สอนไม่ควรใช้วิธีบังคับ ควรใช้เวลาและโน้มน้าวให้เด็กสนใจเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ

๙. หลังจากเด็กได้ออกกำลังเคลื่อนไหวร่างกายแล้ว ต้องให้เด็กได้ พักผ่อน โดยอาจให้นอนเล่นบนพื้นห้อง นั่งพัก หรือเล่นสมมติเป็นตุ๊กตา อาจเปิดเพลงจังหวะช้า ๆ เบา ๆ ที่สร้างความรู้สึกให้เด็กอยากพักผ่อน

๑๐. การจัดกิจกรรม ควรจัดตามกำหนดตารางกิจวัตรประจำวัน และควรจัดให้เป็นที่น่าสนใจ เกิดความสนุกสนาน

๒. กิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ช่วยเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการโดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพการปั้นการฉีก – ปะการพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์และเหมาะสมกับพัฒนาการเช่นการเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ การสร้างรูปจากกระดานปักหมุด ฯลฯ

จุดประสงค์

๑. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ

๒. ให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด

๓. ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมือและพัฒนาประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา

๔. ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

๕. ฝึกทักษะการสังเกต การคิดและการแก้ปัญหา

๖. ส่งเสริมการแสดงออก และมีความมั่นใจในตนเอง

๗. ส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

๘. ส่งเสริมการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

๙. ส่งเสริมคุณธรรมในด้านความอดทน การรอคอย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบและความมีวินัยในตนเอง

หมายเหตุ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ควรจัดให้เด็กทำทุกวัน โดยอาจจัดวันละ ๒ – ๓ กิจกรรม ให้เด็กเลือกทำอย่างน้อย ๑ – ๒ กิจกรรมตามความสนใจ

ข้อเสนอแนะ

๑. การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ควรพยายามหาวัสดุท้องถิ่นมาใช้ก่อนเป็นอันดับแรก

๒. ก่อนให้เด็กทำกิจกรรม ต้องอธิบายวิธีใช้วัสดุที่ถูกต้องให้เด็กทราบ พร้อมทั้งสาธิตให้ดูจนเข้าใจ เช่น การใช้พู่กันหรือกาบ จะต้องปาดพู่กันหรือกาบกับขอบภาชนะที่ใส่ เพื่อไม่ให้กาบหรือสีไหลเลอะเทอะ

๓. ให้เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ประเภทใดประเภทหนึ่งร่วมกันในกลุ่มย่อย เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักการวางแผนและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

๔. แสดงความสนใจในงานของเด็กทุกคน ไม่ควรมองผลงานเด็กด้วยความขบขัน และควรนำผลงานของเด็กทุกคนหมุนเวียนจัดแสดงที่ป้ายนิเทศ

๕. หากพบว่า เด็กคนใดสนใจทำกิจกรรมอย่างเดียวตลอดเวลา ควรกระตุ้นเร้าและจูงใจให้เด็กเปลี่ยนทำกิจกรรมอื่นบ้าง เพราะกิจกรรมสร้างสรรค์แต่ละประเภทพัฒนาเด็กแต่ละด้านแตกต่างกัน และเมื่อเด็กทำตามคำแนะนำได้ ควรให้แรงเสริมทุกครั้ง
๖. เก็บผลงานชิ้นที่แสดงความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลสังเกตพัฒนาการของเด็ก

๓. กิจกรรมเสรี / การเล่นตามมุม

กิจกรรมเสรี / การเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติศึกษา มุมบ้าน มุมร้านค้า เป็นต้น มุมต่าง ๆ เหล่านี้เด็กมีโอกาเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็กทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม อนึ่งกิจกรรมเสรีนอกจากให้เด็กเล่นตามมุมแล้วอาจให้เด็กเลือกทำกิจกรรมที่ผู้สอนจัดเสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส กิจกรรมสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ

จุดประสงค์

๑. ส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๒. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา
๓. ส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน
๔. ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
๕. ส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสำรวจ การสังเกตและการทดลอง
๖. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักรอคอย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และให้อภัย
๗. ส่งเสริมให้มีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์
๘. ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับวัย
๙. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิด วางแผน และตัดสินใจในการทำกิจกรรม
๑๐. ส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสนปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ครู และสิ่งแวดล้อม

การจัดกิจกรรมเสรี / การเล่นตามมุม อาจจัดได้หลายลักษณะ เช่น

๑. จัดกิจกรรมเสรี โดยเปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุมในช่วงเวลาเดียวกันอย่างอิสระ
๒. จัดกิจกรรมเสรี โดยเน้นให้เด็กเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างน้อย ๑ - ๒ อย่าง หรือตามข้อตกลงในแต่ละวัน
๓. จัดกิจกรรมเสรี โดยการจัดมุมศิลปะ หรือศูนย์ศิลปะให้เป็นส่วนหนึ่งของมุมเล่นหรือศูนย์การเรียนรู้ ฯลฯ

ข้อเสนอแนะ

๑. ขณะเด็กเล่น ผู้สอนต้องคอยสังเกตความสนใจการเล่นของเด็ก หากพบว่ามุมใด เด็กส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะเล่น ควรสับเปลี่ยนจัดสื่อมุมเล่นใหม่ อาจดัดแปลงหรือเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนเป็นมุมร้านค้า มุมเสริมสวย มุมหมอ ฯลฯ
๒. หากมุมใดมีจำนวนเด็กในมุมมากเกินไป ผู้สอนควรให้เด็กมีโอกาสดัดปัญหาหรือผู้สอนชักชวนให้แก้ปัญหาในการเลือกเล่นมุมใหม่
๓. การเลือกเล่นมุม การเล่นมุมเดียวเป็นระยะเวลานาน อาจทำให้เด็กขาดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านอื่น ผู้สอนควรชักชวนให้เด็กเลือกเล่นมุมอื่น ๆ ด้วย
๔. สื่อ เครื่องเล่นในแต่ละมุม ควรมีการสับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมเป็นระยะ เพื่อไม่ให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย เช่น เก็บหนังสือนิทานบางเล่มที่เด็กหมดความสนใจและนำหนังสือนิทานใหม่มาวางแทน ฯลฯ

๔. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลม

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น สนทนา อภิปราย สาธิต ทดลอง เล่านิทาน เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง ศึกษานอกสถานที่ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ฯลฯ

จุดประสงค์

๑. ส่งเสริมการใช้ภาษาในการฟัง พูด และ การถ่ายทอดเรื่องราว
๒. กล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๓. ฝึกมารยาทในการฟัง พูด
๔. รู้จักแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเอง
๕. ส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะพื้นฐาน
๖. ปลุกฝังให้มีคุณธรรมจริยธรรม
๗. รู้จักปรับตัวในการเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
๘. มีทักษะกระบวนการคิด

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สามารถจัดได้หลากหลายวิธี เช่น

๑. การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นซึ่งสื่อที่ใช้อาจเป็นของจริง ของจำลอง รูปภาพ สถานการณ์จำลอง ฯลฯ
๒. การเล่านิทาน เป็นการเล่าเรื่องต่างๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่เน้นการปลุกฝังให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม วิธีการนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ดีขึ้นในการเล่านิทาน สื่อที่ใช้อาจเป็นรูปภาพ หนังสือ นิทาน หุ่น การแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง
๓. การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรมนั้น ๆ ในบางครั้งผู้สอนอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับผู้สอน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงเช่น การเพาะเมล็ด การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกมการศึกษา ฯลฯ
๔. การทดลอง/ปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตการเปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิดแก้ปัญหา และส่งเสริมให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นและค้นพบด้วยตนเอง เช่น การประกอบอาหาร การทดลองวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ การเลี้ยงหนอนผีเสื้อ การปลูกพืช ฯลฯ
๕. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอีกรูปแบบหนึ่ง ด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสื่อต่าง ๆ รอบสถานศึกษาหรือสถานที่นอกสถานศึกษา เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก
๖. การเล่นเกมบทบาทสมมติ เป็นการให้เด็กเล่นสมมติตนเองเป็นตัวละครต่างๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทานหรือเรื่องราวต่าง ๆ อาจใช้สื่อประกอบการเล่นสมมติเพื่อสร้างความสนใจและก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น หุ่นสวมศีรษะ ที่คาดศีรษะรูปคนและสัตว์ รูปแบบต่างๆ เครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ของจริงชนิดต่าง ๆ
๗. การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออก เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลินและเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ เกมที่นำมาเล่นไม่ควรเน้นการแข่งขัน
๘. ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสมองของเด็ก

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรยึดหลักการจัดกิจกรรมที่เน้นให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงและมีโอกาสค้นพบด้วย

ตนเองให้มากที่สุด

๒. สอนควรรีบรับความคิดเห็นที่หลากหลายของเด็กและให้โอกาสเด็กได้ฝึกคิด
๓. อาจเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แทนผู้สอน เช่น พ่อ แม่ ตำรวจ หมอ ฯลฯ จะช่วยให้เด็กสนใจและสนุกสนานยิ่งขึ้น
๔. ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมหรือหลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้วผู้สอนควรใช้คำถามปลายเปิดที่ชวนให้เด็กคิด ไม่ควรใช้คำถามที่มีคำตอบ “ใช่” “ไม่ใช่” หรือมีคำตอบให้เด็กเลือกและผู้สอนควรใจเย็นให้เวลาเด็กคิดคำตอบ
๕. ระยะเวลาที่จัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความสนใจของเด็กและความเหมาะสมของกิจกรรมนั้นๆ เช่น กิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ การประกอบอาหาร การปลูกพืช อาจใช้เวลานานกว่าที่กำหนดไว้

๕. กิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกายร่างกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก

จุดประสงค์

๑. พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่าง ๆ
๒. ส่งเสริมให้มีร่างกายแข็งแรง สุขภาพดี
๓. ส่งเสริมให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด
๔. รู้จักปรับตัว เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
๕. เรียนรู้การระวังรักษาความปลอดภัย ทั้งของตนเองและผู้อื่น
๖. รู้จักการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง
๗. ส่งเสริมให้มีความอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่าง ๆ ที่แวดล้อมรอบตัว
๘. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ การจำแนก ฯลฯ

กิจกรรมกลางแจ้งที่ผู้สอนควรจัดให้เด็กได้เล่น เช่น

๑. การเล่นเครื่องเล่นสนาม

เครื่องเล่นสนาม หมายถึง เครื่องเล่นที่เด็กอาจปีนป่าย หมุน โยก ซึ่งทำออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

- ๑.๑ เครื่องเล่นสำหรับปีนป่ายหรือตาข่ายสำหรับปีนเล่น
- ๑.๒ เครื่องเล่นสำหรับโยกหรือไกว เช่น ม้าไม้ ชิงช้า ม้านั่งโยก ไม้กระดก ฯลฯ
- ๑.๓ เครื่องเล่นสำหรับหมุน เช่น ม้าหมุน พวงมาลัยรถสำหรับหมุนเล่น
- ๑.๔ ราวโหนขนาดเล็กสำหรับเด็ก
- ๑.๕ ต้นไม้สำหรับเดินทรงตัว หรือไม้กระดานแผ่นเดียว
- ๑.๖ เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เช่น รถสามล้อ รถลากจูง ฯลฯ

๒. การเล่นทราย

ทรายเป็นสิ่งที่เด็ก ๆ ชอบเล่น ทั้งทรายแห้ง ทรายเปียก นำมาก่อเป็นรูปร่างต่าง ๆ ได้ และสามารถนำวัสดุอื่นมาประกอบการเล่นตกแต่งได้ เช่น กิ่งไม้ ดอกไม้ เปลือกหอย ฟิม์พ่นลม ที่ตักทราย ฯลฯ ปกติบ่อทรายจะอยู่กลางแจ้ง โดยอาจจัดให้อยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้ หรือสร้างหลังคาทำขอบกั้น เพื่อมิให้ทรายกระจัดกระจายบางโอกาสอาจพรมน้ำให้ชื้น เพื่อเด็กจะได้ก่อเล่น นอกจากนี้ ควรมีวิธีการปิดกั้นมิให้สัตว์เลื้อยลงไปทำความสกปรกในบ่อทรายได้

๓. การเล่นน้ำ

เด็กทั่วไปชอบเล่นน้ำมากการเล่นน้ำนอกจากสร้างความพอใจและคลายความเครียดให้เด็กแล้ว ยัง

ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น เรียนรู้ ทักษะการสังเกตจำแนกเปรียบเทียบปริมาณ ฯลฯ อุปกรณ์ที่ใส่น้ำ อาจเป็นถังที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะ หรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กยืนได้พอดี และควรมีผ้า พลาสติกกันเสื่อผ้าเปียกให้เด็กใช้คลุมระหว่างเล่น

๔. การเล่นเกมในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง

เป็นบ้านจำลองสำหรับให้เด็กเล่นจำลองแบบจากบ้านจริงๆ อาจทำด้วยเศษวัสดุประเภทผ้า กระสอบ ป่าน ของจริงที่ไม่ใช้แล้ว เช่น หม้อ เตา ชาม อ่าง เตาไรต์ เครื่องครัว ตุ๊กตาสมมติเป็นบุคคลในครอบครัว เสื้อผ้าผู้ใหญ่ที่ไม่ใช้แล้วสำหรับพลัดเปลี่ยน มีการตกแต่งบริเวณใกล้เคียงให้เหมือนบ้านจริง ๆ บางครั้งอาจ จัดเป็นร้านขายของ สถานที่ทำการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเล่นเกมสมมติตามจินตนาการของเด็กเอง

๕. การเล่นเกมในมุมช่างไม้

เด็กต้องการออกกำลังกายในการเคาะ ตอก กิจกรรมการเล่นในมุมช่างไม้จะช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรงช่วยฝึกการใช้มือและการประสานสัมพันธ์ ระหว่างมือกับตา นอกจากนี้ยังให้รักงานและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

๖. การเล่นเกมกับอุปกรณ์กีฬา

เป็นการนำอุปกรณ์กีฬามาให้เด็กเล่นอย่างอิสระหรือใช้ประกอบการเล่นที่ให้ อิสระแก่เด็กให้มากที่สุด ไม่ควรเน้นการแข่งขันเพื่อมุ่งหวังแพ้ – ชนะ อุปกรณ์กีฬาที่นิยมนำมาให้เด็กเล่น เช่น ลูกบอล ห่วงยาง ลูกทราย ฯลฯ

๗. การเล่นเกมการละเล่น

กิจกรรมการเล่นเกมการละเล่นที่จัดให้เด็กเล่น เช่น เกมการละเล่นของไทย เกมการละเล่นของท้องถิ่น เช่น มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร แมง โพงพาง ฯลฯ การละเล่นเหล่านี้ต้องใช้บริเวณที่กว้าง การเล่นอาจเล่นเป็นกลุ่มย่อย / กลุ่มใหญ่ก็ได้ ก่อนเล่นผู้สอนอธิบายกติกาและสาธิตให้เด็กเข้าใจ ไม่ควรนำเกมการละเล่นที่มีกติกา ยุ่งยากและ เน้นการแข่งขันแพ้ ชนะ มาจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยนี้ เพราะเด็กจะเกิดความเครียดและสร้าง ความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง

ข้อเสนอแนะ

๑. หมั่นตรวจตราเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ประกอบให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยและใช้การ ได้ดีอยู่เสมอ
๒. ให้โอกาสเด็กเลือกเล่นกลางแจ้งอย่างอิสระทุกวัน อย่างน้อยวันละ ๓๐ นาที
๓. ขณะเด็กเล่นกลางแจ้ง ผู้สอนต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อระมัดระวังความปลอดภัยในการเล่น หากพบว่า เด็กแสดงอาการเหนื่อย อ่อนล้า ควรให้เด็กหยุดพัก
๔. ไม่ควรนำกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็กระดับประถมศึกษา มาใช้สอนกับเด็กปฐมวัย เพราะยังไม่เหมาะสมกับวัย
๕. หลังจากเลิกกิจกรรมกลางแจ้ง ควรให้เด็กได้พักผ่อนหรือนั่งพัก ไม่ควรให้เด็กรับประทาน อาหารกลางวันหรือดื่มนมทันที เพราะอาจทำให้เด็กอาเจียนเกิดอาการจุกแน่นได้

๖. เกมการศึกษา

เกมการศึกษาเป็นเกมที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ระยะ

จุดประสงค์

๑. ส่งเสริมการสังเกต จำแนกและเปรียบเทียบ
๒. ส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

๓. ส่งเสริมการคิดหาเหตุผลและตัดสินใจแก้ปัญหา
๔. ช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้
๕. ปลุกฝังให้มีคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อ แบ่งปัน ความซื่อสัตย์ ฯลฯ

หมายเหตุ เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย ๓ – ๕ ปี เช่น เกมจับคู่ แยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ลอตโต ภาพตัดต่อ ต่อตามแบบ ฯลฯ

ข้อเสนอแนะ

๑. การสอนเกมการศึกษาในระยะแรกควรเริ่มสอนโดยใช้ของจริง เช่น การจับคู่กระป๋องแบ่งที่เหมือนกันหรือการเรียงลำดับกระป๋องแบ่งตามลำดับสูง – ต่ำ
๒. การเล่นเกมในแต่ละวัน อาจจัดให้เล่นทั้งเกมชุดใหม่และเกมชุดเก่า
๓. ผู้สอนอาจให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเกมกับผู้สอนทีละกลุ่ม หรือ สอนทั้งชั้นตามความเหมาะสม
๔. ผู้สอนอาจให้เด็กที่เล่นแล้ว มาช่วยแนะนำกติกาการเล่นในบางโอกาสได้
๕. การเล่นเกมการศึกษา นอกจากใช้เวลาในช่วงกิจกรรมการศึกษาตามตารางกิจกรรมประจำวันแล้ว อาจให้เด็กเลือกเล่นอิสระในช่วงเวลากิจกรรมเสรีได้
๖. การเก็บเกมที่เล่นแล้ว อาจเก็บใส่กล่องเล็ก ๆ หรือ ใส่ถุงพลาสติกหรือใช้ยางรัดแยก แต่ละเกม แล้วจัดใส่กล่องใหญ่รวมไว้เป็นชุด

การสร้างบรรยากาศ

บรรยากาศการเรียนรู้ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ส่งผลให้เป็นคนดีและคนเก่ง โรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปาได้จัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็ก ดังนี้

๑. เน้นความปลอดภัย ความสะอาด ทั้งในและนอกห้องเรียน
๒. ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น
๓. มีความสะดวกในการทำกิจกรรม
๔. มีความพร้อมของอาคารสถานที่เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม สนามเด็กเล่น ห้องเรียน ฯลฯ
๕. ความเพียงพอเหมาะสมกับเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อและเครื่องเล่น
๖. บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นตามมุมประสบการณ์ต่าง ๆ

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

๑. มีพื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและผู้สอน คือ
 - ที่แสดงผลงานของเด็ก
 - ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก
 - ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัว
 - ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน
 - ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ
๒. พื้นที่ปฏิบัติการกิจกรรมและการเคลื่อนไหว
๓. พื้นที่จัดการเล่นตามมุม หรือ มุมประสบการณ์ โดยจัดมุมประสบการณ์ในห้องเรียน ดังนี้
 - มุมบล็อก เป็นมุมที่จัดเก็บไม้บล็อกที่มีขนาด และ รูปร่าง รูปทรงต่างกัน เด็กสามารถนำมาเล่น ต่อประกอบกันเป็นสิ่งที่ต่าง ๆ ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง
 - มุมหนังสือ เป็นมุมที่让孩子ได้คุ้นเคยกับตัวหนังสือ และได้ทำกิจกรรมสงบ ๆ ตามลำพังหรือเป็นกลุ่มเล็ก ๆ

- มุมบ้าน เป็นมุมที่เด็ก ๆ สามารถแสดงบทบาทสมมติร่วมกับเพื่อน และแสดงบทบาททางสังคมที่เด็กได้พบเห็นในชีวิตจริง
- มุมวิทยาศาสตร์ เป็นมุมเล่นที่ผู้สอนจัดรวบรวมสิ่งต่าง ๆ หรือสิ่งที่มีในธรรมชาติมาให้เด็กได้สำรวจ สังเกต ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้กับเด็ก
- มุมศิลปะ เป็นมุมที่เด็กสามารถพัฒนากล้ามเนื้อมือซึ่งจะช่วยให้มือของเด็กพร้อมที่จะจับดินสอ เขียนหนังสือ ยังช่วยพัฒนาการทางอารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา และยังสนองความต้องการของเด็กได้เป็นอย่างดี

การจัดสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

เป็นการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณรอบ ๆ โรงเรียน รวมทั้งการจัดสนามเด็กเล่น เครื่องเล่นสนาม จัดระวางรักษาความปลอดภัย ภายในบริเวณโรงเรียนดูแลรักษาความสะอาด ความร่มรื่นรอบ ๆ บริเวณ ซึ่งทางโรงเรียน ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. สนามเด็กเล่น ได้จัดไว้เป็นสัดส่วน และมีอุปกรณ์เครื่องเล่นสนาม การปีนป่าย การทรงตัว ฯลฯ และหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นสนามให้อยู่ในสภาพที่แข็งแรง ปลอดภัย
๒. ที่นั่งเล่นพักผ่อน ได้จัดที่นั่งไว้สำหรับพักผ่อนบริเวณสนามเด็กเล่น และได้รั่มไม้รอบบริเวณหน้าห้องเรียน ปลูกลูกไม้ดอกไม้ประดับ และพืชผักสวนครัว

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ ๔ – ๖ ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่า เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อพิจารณา ปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

๑. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
๒. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
๓. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
๔. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย

ไม่ควรใช้แบบทดสอบ

๕. สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลสารสนเทศและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ ๔ – ๖ ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

การกำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อและแหล่งเรียนรู้ เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวสาระที่ควรเรียนรู้และประสบการณ์สำคัญให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้สื่อและแหล่งเรียนรู้ เป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอย่างยิ่ง เพราะเด็กวัยนี้ จะเกิดการเรียนรู้ได้ดีจากสิ่งที่ เป็นรูปธรรมและจากประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ดังนั้นสื่อควรมีหลากหลาย ทั้งที่เป็นของจริง ของจำลอง รูปภาพและอื่น ๆ ส่วนแหล่งเรียนรู้ที่ควรจัดให้เด็ก ได้สัมผัสจากสิ่งที่ใกล้ตัว หรือ ในชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ เช่น ห้องสมุด สถานีอนามัย วัด ฯลฯ

ประเภทของสื่อ

สื่อระดับปฐมวัย แบ่งออกเป็น ๔ ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

๑. ด้านร่างกาย

- สื่อฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้า
- สื่อพัฒนาความพร้อมทางร่างกาย

๒. ด้านอารมณ์ - จิตใจ

- สื่อพัฒนาความพร้อมด้านดนตรีและกิจกรรมเข้าจังหวะ
- สื่อพัฒนาความพร้อมด้านสติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์

๓. ด้านสังคม

- สื่อพัฒนาความพร้อมด้านสังคม

๔. ด้านสติปัญญา

- สื่อพัฒนาความพร้อมด้านวิทยาศาสตร์
- สื่อความพร้อมด้านคณิตศาสตร์
- สื่อพัฒนาความพร้อมด้านภาษา

การเลือกสื่อ

๑. เลือกให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่สอน
๒. เลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก
๓. มีวิธีการใช้ง่ายและนำไปใช้ได้หลายกิจกรรม
๔. มีเนื้อหาถูกต้องและทันสมัย
๕. มีคุณภาพ เช่น ภาพชัดเจน ขนาดเหมาะสม สีไม่สะท้อนแสง
๖. เลือกสื่อที่จะช่วยให้เด็กเข้าใจในสิ่งที่สอนในเวลาที่เหมาะสม
๗. เลือกสื่อที่เป็นจริงสามารถสัมผัสได้ก่อนที่จะพิจารณาใช้สื่ออื่นแทน
๘. เลือกสื่อที่ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหลักสูตรที่สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยแต่ละแห่งวางแผนหรือกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็กบรรลุมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนด สถานศึกษาต้องคำนึงถึงวิสัยทัศน์ จุดเด่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพบริบทและความต้องการของชุมชน มาออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

๑ จุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา บนพื้นฐานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยสถานศึกษาต้องเชื่อมโยงมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และสะท้อนให้เห็นหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เช่น การประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้สอนปฐมวัย และผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๒. การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาจะต้องสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย หลักสูตรสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ศึกษา ทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน สภาพต่างๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

๒.๒ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดปรัชญาการศึกษา วิสัยทัศน์ ภารกิจหรือพันธกิจ เป้าหมาย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ สาระการเรียนรู้รายปี เพื่อกำหนดประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรรู้ในแต่ละช่วงอายุ ระยะเวลาเรียน การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการประเมินพัฒนาการ และการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาอาจกำหนดโครงสร้างหลักสูตรได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

๒.๓ การประเมินหลักสูตรของสถานศึกษาปฐมวัย แบ่งออกเป็น การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตรหลังจากที่ได้จัดทำแล้ว โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้ใช้หลักสูตร ผู้มีส่วนร่วมในการทำหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด และการประเมินหลังการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบหลักสูตรทั้งระบบหลังจากที่ใช้หลักสูตรครบแต่ละช่วงอายุเพื่อสรุปผลว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (เด็กอายุ ๔ – ๖ ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (เด็กอายุ ๔ – ๖ ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะสามารถนำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยไปปรับใช้ได้ ทั้งในส่วนของโครงสร้างหลักสูตร สารการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ และการ ประเมินพัฒนาการให้เหมาะสมกับสภาพ บริบท ความต้องการ และศักยภาพของเด็กแต่ละประเภทเพื่อพัฒนา ให้เด็กได้มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนด โดยดำเนินการ ดังนี้

๑. การกำหนดเป้าหมายคุณภาพเด็ก ซึ่งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ และสารการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนาเด็ก สถานศึกษาหรือผู้จัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะสามารถเลือก หรือปรับใช้ตัวบ่งชี้และสภาพที่ พึงประสงค์ในการพัฒนาเด็ก เพื่อนำไปทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้ครอบคลุมพัฒนาการของเด็กทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๒. การประเมินพัฒนาการ จะต้องคำนึงถึงปัจจัยความแตกต่างของเด็ก อาทิ เด็กที่พิการแต่ละด้าน อาจ ต้องมีการปรับการประเมินพัฒนาการที่เอื้อต่อสภาพความพิการของเด็ก ทั้งวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ควรให้ สอดคล้องกับเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะด้านดังกล่าว

๓. สถานศึกษาที่มีเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ควรได้รับการสนับสนุนครูพี่เลี้ยงให้การดูแลช่วยเหลือและ ส่งเสริมพัฒนาการ กรณีที่มีเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะมีผลพัฒนาการไม่เป็นไปตามเป้าหมายควรมีการส่งต่อไปยัง สถานพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อให้ได้รับการพัฒนาต่อไป

การสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

การสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีความสำคัญ อย่างยิ่ง ส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในการปรับตัวรับความเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี สามารถ พัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างราบรื่น การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จะประสบผลสำเร็จได้ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทเป็นผู้นำในการสร้างรอยเชื่อมต่อการระหว่าง หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยต้อง ศึกษาหลักสูตรทั้งสองระดับ เพื่อทำความเข้าใจและจัดระบบการบริหารงานด้านวิชาการที่จะเอื้อต่อการสร้าง รอยเชื่อมต่อการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ จัดประชุมผู้สอนระดับปฐมวัยและผู้สอนระดับประถมศึกษา ร่วมกันสร้างความเข้าใจร่อย เชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับให้เป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อผู้สอนทั้งสองระดับ จะได้เตรียมการ สอนให้สอดคล้องกับเด็กวัยนี้

๑.๒ จัดหาเอกสารหลักสูตรและเอกสารทางวิชาการของทั้งสองระดับ มาไว้ให้ผู้สอนและ บุคลากรอื่นๆ ได้ศึกษาทำความเข้าใจ อย่างสะดวกและเพียงพอ

๑.๓ จัดกิจกรรมให้ผู้สอนทั้งสองระดับ มีโอกาสแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ใหม่ๆ ร่วมกัน

๑.๔ จัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการสร้างรอยเชื่อมต่อ

๑.๕ จัดกิจกรรมให้ความรู้ กิจกรรมสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ และจัดทำเอกสารเผยแพร่ให้กับ พ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าใจการศึกษาทั้งสองระดับ และให้ความร่วมมือใน การช่วยเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ดี

ในกรณีที่สถานศึกษาไม่มีระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในสถานศึกษาของตนเอง ผู้บริหาร สถานศึกษา ควรประสานกับสถานศึกษาที่คาดว่าเด็กจะไปเข้าเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจให้พ่อแม่ ผู้ปกครองใน

การช่วยเหลือเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสถานศึกษาใหม่ได้

๒. ครูระดับปฐมวัย

ผู้สอนระดับปฐมวัยต้องศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และสร้างความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่นๆ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวก่อนเลื่อนขึ้นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยผู้สอนระดับปฐมวัยควรดำเนินการดังนี้

๒.๑ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อส่งต่อครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งจะทำให้ผู้สอนระดับประถมศึกษาสามารถใช้ข้อมูลนั้นช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ใหม่ต่อไป

๒.๒ พูดคุยกับเด็กถึงประสบการณ์ที่ดีๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

๒.๓ จัดให้เด็กได้มีโอกาสทำความรู้จักกับผู้สอน ตลอดจนการสำรวจสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๒.๔ จัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ หนังสือที่เหมาะสมกับวัยเด็ก ที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์พื้นฐานที่สอดคล้องกับการสร้างรอยเชื่อมต่อในการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๓. ครูระดับประถมศึกษา

ผู้สอนระดับประถมศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กปฐมวัย และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ให้ต่อเนื่องกับการพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัย โดยผู้สอนระดับประถมศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ จัดกิจกรรมให้เด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครอง มีโอกาสได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกับผู้สอนและห้องเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ก่อนเปิดภาคเรียน

๓.๒ จัดสภาพห้องเรียนให้ใกล้เคียงกับห้องเรียนระดับปฐมวัย โดยจัดให้มีมุมประสบการณ์ภายในห้อง เพื่อให้เด็กมีโอกาสทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ เช่น มุมหนังสือ มุมของเล่น มุมเกมการศึกษา เพื่อช่วยให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้ปรับตัวและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

๓.๓ จัดกิจกรรมร่วมกับเด็กในการสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติตน

๓.๔ จัดกิจกรรมช่วยเหลือ ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๓.๕ เผยแพร่ข่าวสารด้านการเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน

๔. พ่อแม่ ผู้ปกครอง

พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลานและเพื่อช่วยบุตรหลานของตนเองในการศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ พ่อแม่ ผู้ปกครองควรดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรของการศึกษาทั้งสองระดับ

๔.๒ จัดหาหนังสือ อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับวัยเด็ก

๔.๓ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรหลาน ให้ความรัก ความเอาใจใส่ ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด

๔.๔ จัดเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลาน เช่น เล่นทาน อ่านหนังสือร่วมกัน สนทนา พูดคุย ชักถามปัญหาในการเรียน ให้การเสริมแรงและให้กำลังใจ

๔.๕ ร่วมมือกับผู้สอนและสถานศึกษาในการช่วยเตรียมตัวบุตรหลาน เพื่อช่วยให้บุตรหลานของตน ปรับตัวได้ดีขึ้น

การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน

การจัดการศึกษาปฐมวัย มีหลักการสำคัญในการให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้น เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีส่วนรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการให้ความร่วมมือช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน การวางแผน และดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา กระบวนการนิเทศ และระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากบุคคลทุกระดับและทุกอาชีพ การกำกับ ติดตาม และประเมิน ต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

ภาคผนวก

คำสั่งโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา

ที่ ๑๖ / ๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา
พุทธศักราช ๒๕๖๑ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ด้วย กระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่ง ที่ สพฐ.๑๒๒๓ / ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยที่ต้องพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด – ๖ ปี ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างรากฐานชีวิตให้พัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติและมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ และโดยอาศัยอำนาจความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ กระทรวงศึกษาธิการจึงให้ใช้หลักสูตร พุทธศักราช ๒๕๖๐ แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ๒๕๔๖ เพื่อให้สถานศึกษาหรือสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด นำหลักสูตรไปใช้โดยให้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา พุทธศักราช ๒๕๖๑ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ ดังนี้

๑. คณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย

๑.๑ นายสมคิด พวงค์	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
๑.๒ นายบุญถือ อินทวิ	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
๑.๓ นายชูชาติ ชวคำเขตต์	ผู้อำนวยการโรงเรียน
๑.๔ นายบัณฑิต ไชยวงศ์	ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาปฐมวัย
๑.๕ นางเรณู ทองจิตร์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย

หน้าที่ ให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนะแนวทาง หรือวินิจฉัยสั่งการเพื่อให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ ประกอบด้วย

๒.๑ นายชูชาติ ชวคำเขตต์	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ประธานกรรมการ
๒.๒ นางพัชรี ชวคำเขตต์	วิชาการโรงเรียน	กรรมการ
๒.๓ นางสาวพรสวรรค์ ชัยสมบัติ	ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	กรรมการ
๒.๔ นางสาวเพชรรัตน์ กันทะปัน	ตัวแทนผู้ปกครอง	กรรมการ
๒.๕ นางศิริชนก แปงการिया	ตัวแทนผู้ปกครอง	กรรมการ
๒.๖ นายบุญมี ทาดีบ	ตัวแทนชุมชน	กรรมการ
๒.๗ นางลำเนา ปัญญาดี	ตัวแทนชุมชน	กรรมการ

๒.๘ นางสาวเลศนารี แพงนา	ครูปฐมวัยชั้นอนุบาล ๑	กรรมการ
๒.๙ นางทองเย็น แพงการिया	ครูปฐมวัยชั้นอนุบาล ๒	กรรมการ
๒.๑๐ นางกรรณิการ์ เสี่ยงกว้าง	ครูปฐมวัยชั้นอนุบาล ๓	กรรมการ
๒.๑๑ นางยุพิน กันธิพันธ์	ครูปฐมวัยชั้นอนุบาล ๓	กรรมการและเลขานุการ
๒.๑๒ นางชัชฎาพร ยาวังเสน	ครูปฐมวัยชั้นอนุบาล ๓	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่ ๑. ศึกษาทำความเข้าใจเอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒. รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบัน ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น นโยบาย จุดเน้น วิสัยทัศน์ อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของโรงเรียน ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

๓. ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา พุทธศักราช ๒๕๖๑ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ให้เสร็จสมบูรณ์ครบองค์ประกอบ โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

๔. ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ปรับปรุงคุณภาพหลักสูตร เสนอขอความเห็นชอบ ให้ใช้หลักสูตรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน

ให้คณะกรรมการที่ได้แต่งตั้งดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความรู้ ความสามารถให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารจัดการศึกษา

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

นายชูชาติ ชาวคำเขตต์
ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา